

Útra HÍVÓ

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Országos Egyházi
Módszertani Intézményrendszerének folyóirata

Gyermekvédelmi díjat kapott
Balogh Zsolt

ÉP TESTBEN ÉP LÉLEK –
SZURKOLJUNK EGYÜTT!

MEGÚJULT
az ÁGOTA® Játsszóház

Ki mit tud?-on mutatták
meg tehetségüket

SZAVALÓVERSENY
A HIT JEGYÉBEN

FEJLESZTŐ JÁTÉKOK OTTHONRA:

.....
cetli fal | érd el a lufit | pingvin totyogás | uno

A kiadvány ingyenes.

www.szentagota.hu

TARTALOMJEGYZÉK

BEMUTAKOZÓ

1. Átadták a Gyógypedagógiai Fejlesztőközpontot

MEGÚJULT
az **ÁGOTA®**
Játszóház

ELISMERÉS

4. Gyermekvédelmi díjat kapott *Balogh Zsolt*

KÉSZSÉG- ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

5. Fejlesztések a Gyógypedagógiai Fejlesztőközpontban
8. Interjú Kispéter Andreával az élménypedagógia vezetőjével

12 FEJLESZTŐ JÁTÉKOK OTTHONRA:

cetli fal | érd el a lufit | pingvin totyogás | uno

16. Pszichodráma foglalkozás a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Haynald Gyermekotthon lakóinak
17. Szakmai konzultációs nap a reziliencia témakörében
Kerék-KRESZ-páros oktatás

SPORT ÉLETREND
a Szent Ágota Gyermek-
védelmi Szolgáltatónál

TÁBOROK

20. Jutalomnyaralás a Balatonnál
XXIII. ÁGOTA® Tábor
21. Iskola-előkészítő program
22. Nyári iskola-előkészítő tábor beszámolója
24. Szent Ágota hit tábor

PASZTORÁCIÓK

26. *Csiksomlyói* PÜNKÖSDI ZARÁNDOKLAT

27. Ép testben, ép lélek - Szurkoljunk együtt

TEHETSÉGGONDOZÁS

28. A tehetség utat tör

30. *Ki mit tud?*-on mutatták meg tehetségüket

TANULMÁNYOK

31.

A speciális szükséglet
VIZSGÁLATI TAPASZTALATAI

34. Anyaotthoni ellátás - Lakásotthoni műhelymunka
36. Nevelőszülős családok kohéziójának és hierarchikus rendszerének leírása serdülők és preserdülők szem-
szögéből

ÜNNEPEK

39. Karácsonyi hangulatban

40. SZAVALÓVERSENY A HIT JEGYÉBEN

IMPRESSZUM

Szerkesztő: Szabóné Szívos Ildikó, Böröc Renáta
Nyomtatás: Litofilm Kft. 6721 Szeged, Lechner tér 12.
Szerkesztőség: 6726 Szeged, Bal fasor 6.,
Tel.: 62/432-032, Fax.: 62/543-252
email: modszertan@szentagota.hu
web: www.szentagota.hu
Kiadás és terjesztés: Szent Ágota Gyermekvédelmi
Szolgáltató Országos Egyházi Módszertani Intézménye

Átadták A GYÓGYPEDAGÓGIAI FEJLESZTŐKÖZPONTOT!

Szeptemberben átadták Szegeden, a Csongor téren azt a multifunkcionális központot, ahol speciális fejlesztőterápiákra járhatnak az állami gondoskodásban élő gyermekek. A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatójának, és az egyházmegye Karitás Szolgáltatásának irodája is a Csongor téren van, most az U-alakú épület bal szárnya kapott új funkciót.

– Egy konduktív és gyógypedagógiai fejlesztőközpontot nyitottunk meg, ahol gyógypedagógiai, logopédiai, szenzomotoros fejlesztések, szűrések valósulnak meg. Egyre nagyobb az igény a hátrányokkal küzdő gyermekek fejlesztésére – hangsúlyozta az épület átadó ünnepségén Kothencz János, a szolgáltató főigazgatója. Kothencz János megköszönte az egyházmegyének, hogy támogatták elképzelésüket, és azt hogy ezáltal gyermekeik könnyebben juthatnak hozzá ezekhez a szolgáltatásokhoz.

Az átadón részt vett, Fülöp Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért felelős államtitkára, aki azt emelte ki, hogy céljuk a családközpontú gyermekvédelem kialakítása. Az, hogy ezek a gyermekek is családban, nevelőszülőknél nőjenek fel.

– Ehhez azonban szükség van olyan szolgáltatásra, mint ez a korai fejlesztőközpont, ez a típusú intézményi rásegítés nagyon fontos – hangsúlyozta az Emmi szociális ügyekért felelős államtitkára. Az új fejlesztőközpontot megtekintette Juhász Tünde kormány megbízott és

Kiss-Rigó László, az egyházmegye püspöke is. Előbbi azt hangsúlyozta, hogy örömmel tölti el, hogy a régióban van egy olyan szolgáltató, amelynek szívügye az állami gondoskodásban élő gyermekek sorsa.

A gyógypedagógiai központot pályázati forrásból 110 millió forintból hozták létre. Ide költözött a szomszédos épületből az ÁGOTA® Alapítvány Játszóháza, ahol a gyermekvédelmi alapellátással karöltve környékbeli csellengő gyerekeket karolnak fel, és segítik őket, többek között a tanulásban.

Az intézmény a szolgáltató dél-alföldi régiójából fogadja a nevelőszülőknél és a lakásonthonokban gondozott gyermekeket és fiatalokat. Bakai Anna gyógypedagógustól megtudtuk, többféle szolgáltatást biztosítanak, így például mozgásfejlesztéseket, köztük az úgynevezett TSMT-tornát és a hidroterápiát, amelyek elsősorban a köz-

ponti idegrendszeri problémák fejlesztésére szolgálnak. Gyógypedagógusok, konduktorok, logopédusok, fejlesztőterapeuták foglalkoznak a gyerekekkel, egyénileg vagy csoportosan. Az épületben kialakítottak egy tornaszobát, ahol mozgásfejlesztő foglalkozásokat tarthatnak a szakemberek. Van egy szűrő-, vizsgálóhelyiség, egy többfunkciós tükrös szoba, ahol például állatasszisztált terápiát is tartanak.

– Itt a kutya motivációs eszköz, Azúr cocker spániel, akivel gyógypedagógiai, logopédiai feladatokban segítünk. A gyerekek játszanak a kutyával, motivációs erőként van bent. – magyarázta Szokolné Igaz Enikő, a Kutyaival Egy Mosolyért Alapítvány kutya kiképzője.

Hajó Edina

MEGÚJULT az ÁGOTA® Játsszóház

Az ÁGOTA® Alapítvány Játsszóháza megújult, és ez nagy örömmel tölt el bennünket. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatóval számtalan programot együtt valósítunk meg, ennek okán szeretnénk bemutatni az olvasóknak magát a játsszóházat, ami a környékbeli gyermekeken kívül a szolgáltató gyermekeinek kuckója is.

A 2019. évi nyári szünetét követően hatalmas várakozással teli élménnyel tudtuk megörvendeztetni Játsszóházunkba járó fiataljainkat és családtagjaikat, ugyanis augusztus 28-án egy teljesen új épületrészben talált állandó otthonára az alapítvány Játsszóháza valamennyi méltán kedvelt programjával együtt a Csongor tér 10. szám alatt.

Nagy örömmel töltött el ez mindnyájunkat, és egyre növekvő izgalommal kísértük figyelemmel saját „kuckónk” elkészülését, ahol a korábbi néhány év gyakorlatától eltérően, immáron fixen berendezett, a gyermekeink és fiataljaink igényeit minden tekintetben előtérbe helyező tárgyi és technikai körülmények között folyhat tovább a „Játsszóház élete”. Az újonnan épített Játsszóház, illetve a megújult játsszoparkunk mellett, a Játsszóház koordinátori körében, illetve nyitvatartásának rendjében is történt némi változás. Ismételten várjuk fiataljainkat szombaton is, meghosszabbított nyitva tartással, délután kettő és este nyolc óra között. Ezzel együtt, a vasárnapi, illetve a hétfői napokon zárva vagyunk; kedd-

től péntekig pedig délután három órától este hét óráig várunk mindenkit sok szeretettel, és programjainkkal.

Az ÁGOTA® Játsszóház minden programja és szolgáltatása természetesen továbbra is ingyenes.

Végre birtokba vehették gyermekeink „Új otthonukat”

Az indulás első hetei, igen mozgalmasan teltek a Játsszóházban. Gőzerővel folyt az utolsó simítások, nagy volt a rendezkedés, a beköltözés izgalmak. Napról napra lett egyre otthonosabb a ház, míg végül minden berendezés, játsszopark, fények, hangtechnika, és több száz gyermekeinkről készült

fotó is felkerült a helyére, vidám élettel teli hangulatot varázsolva ezzel a frissen festett falak közé. Gyermekeink izgatottan keresgéltek saját, no meg barátaik, fényképeit a falakon, és együtt nevetünk a közös programjaink boldog emléképein.

A legnagyobb csodát mégsem az új infrastruktúra jelentette számunkra, hanem az a számtalan pillanat, amikor először láthattuk a nyári szünet után lassanként egyre nagyobb létszámmal visszaérkező gyermekeink szemében az ámulattal vegyes boldog ragyogást. Imádják az új kuckójukat, amit nagy örömmel vettek birtokba, és napról napra élénkebb gyermekszívaj töltötte be a házat. Nem

csak a gyerekek, de nem ritkán teljes családok, szülők gyermekeikkel együtt térnek be hozzánk, hogy minőségi időt tudjanak együtt tölteni délutánonként. A környékben élő családok mellett nagy öröm számunkra, hogy a nevelőszülői hálózatban élő, valamint a lakóotthonos csemetéink is a sajátjukként tekintenek a Játsszóházra, és egyre gyakrabban térnek be hozzánk, csak egy kicsit beszélgetni, játszani.

Közösségi és élményjátékok

A legnagyobb érdeklődést persze a legújabb játékok jelentették a gyermekeink számára, többek között nagy sláger lett a lég-hoki, meg az óriás csocsó. Ismét van a Játsszóházban biliárd, ami mostanára már nem csak a nagyobbaknak, de a kisebb csemetéink számára is elérhető, mivel mindkét korosztálynak van már saját asztala. Folyamatosan zajlottak a mérkőzések, kihívások az asztalok körül, miközben játszva tanulják meg gyermekeink, hogyan figyeljenek a kisebbekre játék közben, és mit jelent a szabályos küzdelem. Az alternatív játsszokainkon túl, kipróbáltunk jó néhány új fejlesztő jellegű társasjátékot is egy-egy társasjáték parti alkalmával, amit gyermekeink nagyon élveznek, mert sokan együtt játszani még izgalmasabb.

Szeptemberi hagyományörző programunk: Szüreti forgatag

A kezdetektől fontosak az ÁGOTA® Játsszóház programjainak sorában a hagyományaink, tradicionális értékeink tisztelete, megismertetése a gyerekekkel. Idén is megrendeztük a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatóval közösen, a szüret „ünnepét”. A programon hatalmas volt az érdeklődés a gyermekek és felnőttek részéről. Őszi forgatagunkra 81 fő látogatott el. A program közös néptánc tanulással indult, majd az érdeklődő gyermekek és felnőttek betekintést nyerhettek a mustkészítés rejtelmeibe. A bátrabbak akár a szőlőpréselést is kipróbálhatták, majd kezdődhetett a mustkóstoló. Nagy öröm volt ismét együtt, egy közös programon látni nem csak a

csalásban élő gyermekeinket és a családjukat vesztett fiataljainkat, hanem ez a program egyben generációk találkozására is volt. A Játsszóház szomszédságában élő idősebb lakosok vállalták ugyanis, hogy megmutatják a programra érkező gyermekeknek és fiataloknak, hogyan kell szőlőt préselni. Az érkező gyermekek apraja nagyja kíváncsian figyelte az idősebbeket, hallgatták történeteiket a „régik idők” szüreteiről. Mindeközben házi készítésű süteményeket is kóstolhattak, amivel a szép korú vendégeink kedveskedtek nekik. A kicsik és nagyok kézműves foglalkozáson óriási szőlőfürtöt is készítették együtt. A programot este fergeteges hangulatú táncszalaggal zártuk.

Korrepetitor tanoda – Az ideit tanévben is segítünk a tanulásban

A szeptemberi iskolakezdésre segítünk elő- és felkészülni a gyermekeinknek. Segítettünk nekik felszerelésük összekészítésében, füzetsomagolásban, kisebb még hiányzó dolgok pótlásában. Felvettük a kapcsolatot önkéntes korrepetáló tanárainkkal, valamint bejáró fiataljaink szüleivel is, hogy mielőbb realizálni tudjuk, pontosan milyen segítségre van szükség. Októberben a kezdeti leckeírás után folytatódnak szervezett előzetes időpontokra egyeztetett korrepetálásaink, felkészítéseink is.

Folytatódik a Jogklinika

Hosszú évek óta segítenek a Játsszóházba járó gyermekeinknek, családjának jogi tanácsokkal, illetve jogi esetek ügyek kezelésében, megoldásában. A Szegedi Tudományegyetem Állam-

és Jogtudományi Kar hallgatói, egyetemi kurzus keretein belül. Ebben a félévben is van lehetőség ingyenes jogi segítséget, tanácsot kérni a Játsszóházban havonta változó megadott időpontokban, személyes megbeszélést követően.

Az önkéntesség kultúrája

Ahhoz, hogy a megújult Játsszóházunkban, megújult lendülettel meg tudjuk valósítani élményekben gazdag programjainkat és zökkenőmentesen nyújthassuk továbbra is szolgáltatásainkat, elengedhetetlenül szükség van folyamatos kommunikációra, egyeztetésre, valamint Team-munkára. Közös ötletelésre hívtuk meg az ÁGOTA® Alapítvány Önkénteseit, és együtt beszéltük át az előtünk álló időszakot, mert az ő személyiségük, egyéniségük és tevékeny kreatív segítségük nélkül nem tudnánk megannyi élményt nyújtani a Játsszóházba bejáró gyermekeink és fiataljaink, és családtagjaik számára. Áldozatos munkájukat ezúton is köszönjük szépen!

Örömmel tapasztaljuk, hogy az elmúlt években egyre nagyobb számban keresnek fel bennünket azzal, hogy a Játsszóházban szeretnék teljesíteni valamely egyetemi, főiskolai vagy épp középiskolai tanulmányaikkal összefüggő szociális gyakorlatukat. Napjainkban 8 fő a SZTE hallgatói jelentkeztek, hogy szeretnék Önkéntes gyakorlatukat az ÁGOTA® Játsszóházban tölteni. Megkeresésüket köszönjük, és szívesen fogadunk minden gyermekszertető jó szándékú embert az önkéntes közösségünkbe a gyermekeink nevében is.

Hell Mónika
Zemkó Ágnes

Gyermekvédelmi díjat kapott Balogh Zsolt

Rangos elismerésben részesült a szociális munka napján Balogh Zsolt, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettese. A gyermek- és lakásotthonokért, valamint az élményprogramokért felelős szakember Szent Kristóf a Gyermekekért díjat kapott. Az emberi erőforrások minisztere által adományozható díjat olyan személyiségeknek ítélik oda, akik szakmai és emberi szempontból is kiemelkedő munkát végeznek a gyermekek és a hátrányos helyzetű fiatalok nevelésében.

Balogh Zsolt maga is állami gondoskodásban nevelkedett, ma már a családjukból kiemelt gyermekekkel foglalkozik. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettesének munkáját nemrégiben elismerték: a szociális munka napján Szent Kristóf díjat vehetett át a Parlamentben.

A szociális szférában dolgozókat díjazták november 12-én a szociális munka napján a Parlamentben. Több díjat is átadtak, köztük a Szent Kristóf a Gyermekekért díjat, amelyet olyan személyiségek kaphatnak, akik szakmai és emberi szempontból is kiemelkedő munkát

végeznek a gyermekek és a hátrányos helyzetű fiatalok nevelésében, a gyermekvédelem, a gyermek- és ifjúságügy területén. Ezt az elismerést Balogh Zsolt, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettese is átvehette Fülöp Attilától, az Emberi Erőforrások Minisztériuma szociális ügyekért felelős államtitkáráról és Latorcai Jánostól, az Országgyűlés alelnökétől.

– Fél éve tudtam meg, hogy felterjesztettek a díjra, kaptam egy e-mailt a minisztériumból, csodálkoztam, mi ez. Majd Kothencz János, főigazgatónk elmondta, ő terjesztett fel. Nagyon meglepődtem, hiszen óriási dolog, ha elismerik az ember munkáját – vélekedett Balogh Zsolt. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató gyermek- és lakásotthonokért felelős főigazgató-helyettese úgy fogalmazott, hivatásszerűen csak akkor tudja jól tenni a dolgát valaki, ha valóban hisz abban, amit csinál.

– Én hiszek benne, mert tudom, bármit is csinálunk, jó dolog. Amikor mosolyogni látom azt a gyermeket, amikor megküzdök érte és sikerem van, az a legnagyobb boldogság – hangsúlyozta. Azt is hozzátette, bár ezt a díjat ő kapta, mégis az egész közösséget illeti.

– Ha nem lennének a kollégáim, akikkel együtt dolgozom, akkor nem biztos, hogy megkaptam volna. Mi együtt alkotunk, tevékenykedünk, ez az elismerés nem csak

az enyém. Ugyanakkor ehhez a szakmához elengedhetetlen az alázat – fogalmazott.

Balogh Zsolt méltatásában kiemelték, születése óta állami gondoskodásban nevelkedett, sorsáról nem megfélemlítve, szerénységét megtartva, minden erejével a saját családjukat nélkülöző sorsársaiért küzd, nemcsak a hivatásában, hanem a civil életben is.

– A szociális szférában dolgozók munkája nem arról szól, hogy egy embernek segítenek kizárólag, hanem, hogy azon az egy emberen keresztül egy egész közösséget támogatnak. A gyermekvédelemben a legfontosabb az, hogy a családjából kiszakított gyermek bízjon valakiben. Erre Balogh Zsolt abszolút alkalmas, képes elnyerni az emberek bizalmát, ráadásul ő ebben nőtt fel, így abszolút hiteles is – mondta Fülöp Attila államtitkár.

Hajó Edina

FEJLESZTÉSEK

A GYÓGYPEDAGÓGIAI FEJLESZTŐKÖZPONTBAN

2020-ban is elindulnak, illetve folytatódnak a gyógypedagógiai és konduktív fejlesztő foglalkozások a fejlesztőközpontunkban. Jelentkezni a nevelőszülői tanácsadókon keresztül lehet. A fejlesztés megkezdése előtt állapotfelmérést végeznek szakembereink, majd javaslatot tesznek valamelyik órára. Ezután kezdődhet meg a javasolt terápia. Minden terápia helyszíne: Szeged, Csongor tér 10.

Fejlesztő foglalkozásaink:

- Fejlődésvizsgálat
- TSMT torna
- Logopédia
- Gyógypedagógia
- Pszichopedagógia
- Hidroterápia
- Kutyás terápia (állatasszisztált terápia)

Fejlesztőterápiák bemutatása:

Logopédia (szűrővizsgálat és fejlesztés):

- Jelentkezhet logopédiai ellátásra nem jogosult gyermek, vagy olyan gyermek, aki ellátásra jogosult, de az óvodai/iskolai foglalkozásokon felül (tehát amellett, nem helyette) szüksége lenne további logopédiai fejlesztésre.
- Életkor: 2-8 év

A következő problémák esetében javasoljuk:

- nem beszél;
- megkésett beszéd és nyelvi fejlődés (korához képest elmarad);
- artikulációs problémák
- nem egyértelmű esetben is várjuk szűrővizsgálatra

Csoportos TSMT

- Életkor: 4 – 8/10 év
- Játékos, csoportos torna, izgalmasan berendezett, „dzsungel” tornateremben. A terapeuta bemutatja az akadálypályát, amit le kell küzdeniük.
- Csoport: 4-6 fő (max. 6 fő)

A következő esetekben javasoljuk:

- csoportban tud dolgozni.
- mozgáskoordináció, egyensúly,
- téri tájékozódás, testséma,
- figyelem, emlékezet, problémamegoldó képesség zavarai esetén

Pszichopedagógia

- Elsősorban érzelmi- és viselkedészavarokkal, teljesítményzavarokkal, beilleszkedési, alkalmazkodási nehézségekkel küzdő gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozik.
- Életkor: általános iskolás korú gyermekek – 18 éves korig

A következő esetekben javasoljuk:

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek köréből:

- egyéb pszichés fejlődési,
- súlyos tanulási, iskolai teljesítmény zavarai (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, kevert zavarok)
- figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő gyermekek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTM-N) küzdő gyermekek

Egyéb esetekben:

- gyermekkori agresszió, szorongás, érzelmi zavarok,
- kapcsolati, kötődési zavarok,
- szelektív mutizmus,
- magatartási problémák, dacos, engedetlen, kötekedő viselkedés,
- figyelemzavar-hiperaktivitás, kényszeres viselkedés, ürítési zavarok,
- táplálási, alvási problémák,
- krízishelyzetek, traumatizált fejlődés,

HRG (Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika)

- Egyéni terápia, mely vízben zajlik. A víz közege a nehezen együttműködő gyermekekre is jó hatással van.
- Az idegrendszer kéreg alatti szabályzására van hatással, a terápia eredményeként normalizálódik a működés.
- Életkor: 3 hó – 6 év
- Jelen van a foglalkozáson: gyermek, terapeuta, nevelőszülő!

A következő esetekben javasoljuk:

- súlyos idegrendszeri éretlenségből adódó hiányosságokkal küzd a gyermek (születés előtti, alatti, utáni idegrendszeri károsodás)
- mozgás, figyelem, beszéd, gondolkodási folyamatok nehézsége

Állatasszisztált terápia

- Csoportos terápia. Korábbi évekhez hasonlóan Szokolné Igaz Enikő várja a gyermekeket.
- Jelen vannak: gyermekek, terapeuta, terápiás kutya
- Életkor: 4 – 10 év
- Csoport létszáma: 5-7 fő (több csoport is indul)

Lehetősége van részt venni azoknak a gyermekeknek, akiknek:

- magatartásbeli,
- szocializációs,
- pszichés eredetű problémájuk van, amelyet a kutyával való interakció enyhíthet.

Komplex gyógypedagógiai fejlesztés:

- Életkor: 6-14 éves korig (14-18 év között egyeztetés alapján)
- Heti egy vagy két alkalom, egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás (2-3 fő).
- A gyógypedagógiai fejlesztés olyan komplex terápia, amely a gyermek erősségeire alapozva segíti elő a megkésett területek fejlődését.
- Képességfelmérés előzi meg, majd egyénre szabott terv alapján történik a fejlesztés.

A gyógypedagógiai fejlesztés területei:

- nagymozgás, finommotorika, grafomotorika, vizuomotoros koordináció,
- testséma,
- érzékelés, észlelés: vizuális, auditív, téri
- gondolkodási funkciók,
- emlékezet, figyelem
- funkcionális kommunikáció,
- szociális-érzelmi terület,
- tanulási képességek, és írás-, olvasási- és számolási készség.

A korábbi egyeztetésünk szerint a gyerekek vizsgálati szeptembertől elkezdődtek, a szűrővizsgálaton tapasztaltak alapján javasolni fogunk számukra különböző terápiás programokat. Ha ezen felül van a területeteken olyan gyermek, aki érintett lehet valamilyen programmal kapcsolatban, kérek, jelezzétek felénk.

Jelentkezés módja:

Javaslatotok alapján, e-mailben. Szükséges információk: gyermek neve, születési dátuma, néhány szóban összefoglalva a probléma, a nevelőszülő telefonos elérhetősége.

Elérhetőségeink: Bakaity Anna (tel: 20/945-4358, email: annabakaity@gmail.com)

Buzás Henrietta (tel: 20/945-5933, email: modszerthaneni@gmail.com)

Köszönöm az együttműködésüket!

INTERJÚ Kispéter Andreával AZ ÉLMÉNYPEDAGÓGIA VEZETŐJÉVEL

“A tanár példakép, referencia személy, akinek legfontosabb eszköze a saját személyisége.

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató 2019-re szóló célkitűzései között szerepelt, hogy élménypedagógiai foglalkozást indítson az érdekelt kollégák számára. A tavalyi évben, két turnusban indult élménypedagógiai foglalkozás a gyermekvédelemben dolgozó kollégák részére, egy tavasszal, egy pedig ősszel. Az őszi tréningbe bepilantottunk, hogy mi is történik egy ilyen foglalkozás alkalmakor. Kispéter Andrea, tanár, tréner, a Bűnmegelőzési és Oktatási Szolgáltató Központ Egyesület elnöke készségesen válaszolt a kérdéseinkre.

– Hogyan fogalmazná meg, mit jelent az élménypedagógia?

Az élménypedagógia ma már sokak számára nem ismeretlen, igen „divatos” módszer, felhasználási területei szinte korlátlanok. Olyan, gyakorlatban használható módszerről van szó, amely nemcsak örömet okoz, hanem tartós kompetenciafejlesztő hatása is van.

Hallhatunk, olvashatunk a módszerről az intézményi szervezetfejlesztésnél, csapatépítésnél, vállalati összetartásokkal kapcsolatban. A fiatalabb korosztályok számtalan élményt mesélnek a kalandparkokban tett látogatásokról. Azért, hogy az élménypedagógia a bűnmegelőzésben, az oktatásban és a szociális munkában ne váljon pusztán divathullámmá, szükség van az elméleti megalapozásra. Ha az élménypedagógia módszere pusztán az akcióéhségre és a játékszenvedélyre redukálódik, ak-

kor az eredeti és legfontosabb célokat nem valósítja meg. Az élmények akkor válhatnak eredménnyé, felismerésekből tapasztalatokká, ha feldolgozzuk őket. Az élménypedagógia abban különbözik az „élményfogyasztástól”, az élmények hajsolásától, hogy a feldolgozás során az átélteket átvisszük a résztvevők élethelyzeteibe, kivetítjük a mindennapjaikra, és új célokat fogalmazunk meg általuk. A módszert a tudatosítás és a reflexiók különböztetik meg az extrém, illetve élménysportoktól, a kalandparki látogatásoktól.

A biztonságos jövőt olyan felnővekvő generációval lehet megalapozni, amely megfelelő információkkal rendelkezik a világról, és el tudja helyezni benne önmagát, helyes értékrenddel ítéli meg a történéseket. Célunk, hogy a sikeres bűnmegelőzés érdekében segítsük a felnővekvő nemzedék szocializációját,

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

a jogkövető élet-módra nevelést, a tartalmas életcélok megtalálását, a hasznos szabadidő-eltöltést, a szabálykövető magatartás kialakulását.

– Mikor kezdte el élménypedagógiával foglalkozni?

Egyesületünk tagjai évente óta foglalkoznak tréningek, továbbképzések tartásával. Az élménypedagógia módszerével külföldön ismerkedtünk meg, és úgy gondoltuk, ez a módszer alkalmas arra, hogy a bűnmegelőzésben is alkalmazzuk, mert segítségével tartós attitűdváltozás is elérhető. Az élmény eszköz, mely hozzásegíti a résztvevőket szokatlan helyzetek átéléséhez, és ezen keresztül hasznos tanulságok levonásához. Ezek a tapasztalatok hozzájárulnak az egyén személyiségének és megküzdési képességeinek fejlődéséhez, mások jobb megismeréséhez és a csapatmunka hatékonyságának növeléséhez.

20 évet tanítottam egy szakmunkásképző és szakközépiskolában. Osztályfőnöki munkám során azt tapasztaltam, hogy a bizalom kialakulása után a fiatalok őszintén beszélnek iskolai vagy otthoni problémáikról. Ha az osztályban bizalom és megfelelő légkör uralkodik, akkor az védettséget jelent sok tekintetben. Az élménypedagógia segítségével arra tanítjuk a fiatalokat, hogy merjenek segítséget kérni, hogy azonnal jelezzék, amikor számukra kellemetlen helyzetbe kerülnek, mindig legyen olyan felnőtt a környezetükben, akiben megbíznak.

– Változtak-e a gyerekek azóta, hogy a pályán vagy?

Természetesen ez idő alatt a gyerekek is folyamatosan változtak. Megváltozott a világ körülöttünk, változott az életmódunk, az, ahogyan látjuk a környezetünket, és ahogyan kommunikálunk. Ez a változás az elmúlt néhány évben vált a pedagógusok számára követhetlenné

és feldolgozhatatlanná. A tanulók értékrendi és információ feldolgozásbeli különbözőségei megnehezítik, szinte lehetlenné teszik a hagyományos módon történő tudásátadást, ami az oktatás válságaként jelentkezik. Sajnos a pedagógusok nagy része nem változtat azokon a módszereken, ahogyan eddig (tíz vagy húsz évvel ezelőtt) tanított. Az akkor hatékony és sikeres módszerek ma folyamatosan kudarcot eredményeznek. Ez mindkét oldalon jelentkezik, nemcsak a tanárnak, de a tanulóknak is kudarcok sorozatát jelenti az iskola. Így nem lehet tanítani és tanulni. Ha nem változtatunk, akkor az eredmény is mindig ugyanaz marad. A generációk különbségei a viselkedést befolyásoló hatások megértésével sikeresen áthidalhatóak, megta-

és feldolgozhatatlanná. A tanulók értékrendi és információ feldolgozásbeli különbözőségei megnehezítik, szinte lehetlenné teszik a hagyományos módon történő tudásátadást, ami az oktatás válságaként jelentkezik. Sajnos a pedagógusok nagy része nem változtat azokon a módszereken, ahogyan eddig (tíz vagy húsz évvel ezelőtt) tanított. Az akkor hatékony és sikeres módszerek ma folyamatosan kudarcot eredményeznek. Ez mindkét oldalon jelentkezik, nemcsak a tanárnak, de a tanulóknak is kudarcok sorozatát jelenti az iskola. Így nem lehet tanítani és tanulni. Ha nem változtatunk, akkor az eredmény is mindig ugyanaz marad. A generációk különbségei a viselkedést befolyásoló hatások megértésével sikeresen áthidalhatóak, megta-

lálhatóak azok a kapcsolódási pontok, amelyek összekötnék bennünket. A tanári szerepek vannak olyan alapelemei is, amelyek nem változnak. A tanár példakép, referencia személy, akinek legfontosabb eszköze a saját személyisége. A szeretet és tisztelet alapja azonban megváltozott az elmúlt években. A Z generáció nevelésében elengedhetetlen a tanár erőszakmentes kommunikációja, melynek lényege az őszinte, közvetlen, figyelmes, tiszteletre és együttműködésre építő munka. Visszatérünk oda, ahonnan indultunk, a felnőtt társadalom jelenti a mintát a mindenkori felnővekvő generációknak. A gyermek utánpótlás útján tanul, ha a felnőttek nem olvasnak, a gyerekek sem fognak. De ha van olyan felnőtt, aki számukra fontos, akkor ez a felnőtt képes megváltoztatni a hozzáállásukat. Ebben nyújthat segítséget a módszertani ismeretek folyamatos bővítése, a konstruktív pedagógiai módszerek, az élménypedagógia és a tapasztalati tanulás alkalmazása.

– Miben segítheti az élménypedagógia a gyermekvédelemben dolgozó kollégák munkáját?

A család szocializáló, a társadalmi kontrollt és normákat közvetítő szerepe tapasztalataink szerint már sok esetben nem tud kizárólagosan megfelelő viselkedésmintákat és biztos háttérnyújtani. A biztonságot a fiatalok saját közegükben, barátaik, osztálytársaik körében képesek legkönnyebben megtalálni. Stabil értékrend birtokában olyan magatartásformákat követhetnek, amelyek segítenek a céltalanság érzésének elkerülésében. Az élménypedagógia abból a tapasztalatból indul ki, mely szerint az elrettentés nem megfelelő módszer a fiatalok büntetésében. A fiatalokat ezért arra próbáljuk megtanítani, hogyan érezhetik jól magukat. Olyan kihívást jelentő situációkat teremtünk számukra, melyek folyamatosan próbára teszik őket. Hozzásegítjük őket szokatlan helyzetek átéléséhez, és ezen keresztül hasznos tanulságok levonásához. A kudarcokban és a sikerélményekben tapasztalt személyes felelősség hozzájárul a tudatos énkép kialakulásához. Az értékelés segíti a résztvevőket, hogy elgondolkozzanak a friss élményeken, és tudatosítsák magukban az új tapasztalatokat.

Azok a tevékenységek, amelyek a személyiséget több oldalról mozgósítják, hatékonyabban segítik elő a maradandó tanulást, és a személyiség változását is lehetővé teszik. Ennek oka, hogy az átlagnál mélyebben „érintik meg” a résztvevőket, nagyobb kihívást jelentenek, erősebben hatnak az érzelmekre, és sokszor életre szóló élményeket nyújtanak.

Az erkölcsi normák kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés megkönnyítése, a felnövekvő nemzedék gondolkodásmódjának, életrajzi élményének formálása a közös játék és a reflexiók során észrevétlenül és indirekt módon valósul meg.

Megfelelő alkalmazással az élménypedagógia egy igen hatékony módszer, de

csak akkor, ha a felhasználása célzott, és a csoportban vagy csapatban felmerülő problémák feltárása előzi meg a tényleges munkát. Azt a lehetőséget kínálja fel, hogy a résztvevők új szerepeket, magatartásmódokat próbáljanak ki, fejlődjen önismeretük, és képesek legyenek felismeri, hogy mindenki hasznos tagja a csapatnak, és együtt sokkal több

dolgot tud véghez vinni a közösség, mint az egyének külön-külön. A feladatok megoldása kiegyenlíti a résztvevők közötti különbségeket, legyenek azok személyiségből fakadóak vagy akár fizikaiak. Az építő egymásrautaltság és az egyéni felelősség egyensúlyának megteremtésével a csapatmunka hatékonyabbá válik. Ha sikerül kialakítanunk a pozitív közösségtudatot, a kölcsönös bizalmat és megbecsülést a csoportokban, akkor olyan környezetet teremtünk, amelynek segítségével kihasználhatjuk az egyéni birtokolt erőforrásokat. A társadalmi együttélés alaptétele, hogy az eltérő egyéni igényeket és célokat egyeztetni kell a közös érdekek figyelembevételével.

– Hány fős az őszi turnus csoportja, milyen az ideális csoportlétszám az együttműködés szempontjából?

Az őszi turnus csoportjában tíz kolléga vesz részt, ami közelíti az ideális csoportlétszámhoz, ami 10-16 fő között van. A csoportmunka szempontjából az sem jó, ha túl kevesen vannak, mert akkor nem tudnak működni a csoportdinamikai folyamatok, de túl nagy létszámú csoporttal sem lehet hatékonyan dolgozni, mert nem jut elég idő és figyelem minden csoporttagra.

– Van konkrét tematikátok a csoportra vonatkozóan, ami megvalósításra vár?

A képzésen nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a konstruktív pedagógia módszertana segítségével juttassuk el a résztvevőkhöz az ismereteket. Azok a tevékenységek, amelyek a személyiséget több oldalról mozgósítják, hatékonyabban segítik elő a maradandó tanulást, és az attitűd változását is lehetővé teszik. Meg kell tapasztalni azokat a helyzeteket, amelyekben egyszerre van szükség az önálló döntéshozásra, felelősségvállalásra és a csapat erejének megtapasztalására. A feladatokat úgy állítottuk össze, hogy az elméleti háttér mellett mindenki saját tapasztalatot szerezzen az élménypedagógiai feladatok működéséről. Átadtuk azokat az elméleti ismereteket, és megvalósítottuk a gyakorlati feladatokat, amelyek segítségével a résztvevők által felügyelt gyermekek személyiségének formálásához, megerősítéséhez, biztonságérzetük növeléséhez új módszereket alkalmazhatunk.

– Van kedvenc játékod, amit a legszívesebben alkalmazol a gyermekek körében? Ha van, megosztod az olvasókkal, hogy melyik az, és miben fejleszti a játékban résztvevőket?

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

Sok olyan játék van, amit szeretünk, minden csoport más, és mindig új megoldások születnek. Azokat a feladatokat szeretem legjobban, amelyekhez nem szükséges sok eszköz, mégis nagy hatással vannak a résztvevőkre. Ilyen például az Alcatraz című játék.

Ez a nagyfeladat nagyszerűen alkalmas nyitófeladatnak. Ez a játék mérföldkő lehet a csoportfejlődés során, hiszen egy veszélyhelyzeteket magában rejtő, tervezést, ötletcserét, esetleges átértékelést tartalmazó feladat, amelynek során számos fontos, az elkövetkezendő feladatok megoldása során hasznos betartandó szabály megfogalmazódik. Ez a feladat a példája általában a káosz modellálásának, hiszen gyakran szembesülünk a gyakran gondot okozó egymás szavába vágással, egymás meg nem hallgatásával, a nagyhangúak uralkodásával, a félénkek csendes visszahúzóásával, a bizalmatlansággal, a tisztelet hiányával.

A játék története

„Rabok vagytok Alcatrazban. Ma azonban elérkezett a pillanat a szökésre. A két fa vagy fogas közé kifeszített kötél szimbolizálja azt a kerítésrészt, amely alul teljesen zárt, és amely fölött áthaladva, ahhoz hozzá nem érve a csapat minden tagjának

meg kell szöknie. Semmilyen eszközt nem szabad a szökéshez felhasználni, csak egymást!

A kerítés tetejében 10 000 volt van, így ahhoz hozzáérni azt jelenti, hogy a játékos „meghalt”, de itt most visszamehet a börtön oldalra, és újra próbálkozhat. A feladat akkor van készen, ha mindenki megszökött, azaz a kerítés túlsó oldalára kerül.”

A biztonságra mindig nagyon kell ügyelni a trénereknek, ami a testi és a lelki biztonságot is jelenti. Ezért a játék előtt megfogalmazzuk a legfontosabb szabályokat, például nem szabad a kötél fölött tigrisbukfencsel átugrani, egyéb módon átugrani, vagy magasból leugrani, nem szabad senkit sem teljesen a földre hajolva felemelni stb. Fontos tudni, hogy vannak, akik félnek, és nem akarnak részt venni ebben a feladatban. A passzolás joga szerint bárki eldöntheti, hogy valamely feladat megoldásában nem vesz részt. Ám mindig kellőképpen hangsúlyozzuk, hogy a feladatmegoldás lényege, hogy mindenki együttműködjön. A csapat feladata, hogy ezt megoldja, azaz rávegyen mindenkit a részvételre. Nem könnyű a csoportnak megtalálnia, hogy meddig beszélhet rá valakit arra, hogy a feladatot megtegye, és hol kell elfogadni a résztvevő döntését. A trénernek fokozottan figyelemmel kell kísérnie

ezt a folyamatot, hogy senkit ne kényszerítsen a csoportnyomás olyan cselekvésre, amellyel önmagát vagy más veszélyeztet.

Ebben a feladatban az is kihívás, hogy képesek-e egy stratégiát kidolgozni és együttesen végrehajtani. A feladat sikere általában azon múlik, hogy valaki elvállalja-e a vezető szerepét, és megfelelően irányítja-e a munkát, jól tervezte-e a munkafolyamatokat, képesek-e felismerni a hibákat és korrigálni azokat. A feladat végén a csoport megbeszéli a feladat tanulságait. A reflexiók kör célja, hogy a résztvevők szembesüljenek vele, hogy míg vannak, akik számára nem okoz gondot egy-egy feladat megoldása, addig másoknak nehéz, hogy megbízzanak a társaikban, hogy a magasba emeljék őket. Fontos, hogy a résztvevők megértésük, hogy miért sikerült a feladatot végrehajtaniuk, vagy, ha nem sikerült, akkor ennek mi volt az oka. A tanulságok levonása az élménypedagógiai feladatok során segíti a résztvevőket a megküzdési stratégiáik tudatosításában és a sikeres kommunikációban.

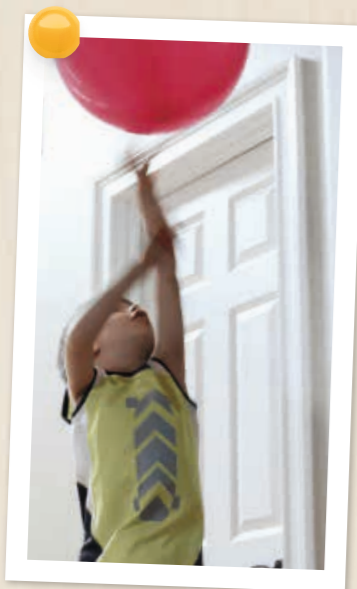
Köszönjük szépen Kispéter Andrea, hogy válaszoltál a kérdéseinkre. További sikeres munkát kívánunk neked és a csapatodnak!

Böröc Renáta

FEJLESZTŐJÁTÉK-ötletek otthonra

Összegyűjtöttünk néhány ötletet arra, hogyan használhatók fel otthon is megtalálható egyszerű eszközök, használati tárgyak a gyermekek fejlődésének elősegítésére. Mindezt úgy, hogy közben

izgalmassá teheted számukra a játékot, kihívás elé állítod őket, versenyt rendezhettek. Elsősorban óvodás és kisiskolás korú gyermekeknek ajánljuk. A játékokat saját ötleteiddel is tovább alakíthatod!

Minden gyerek szeret lufival játszani, nehezítésként érdemes szabályokat is meghatározni.

Figyelem! A lufi vagy a szétpukkant lufi darabjai fulladást okozhatnak, fokozottan oda kell figyelni a gyerekekre a balesetveszély elkerülése érdekében!

1. Ne hagyj, hogy a földre essen!

Ez egy klasszikus játék. A szabályok egyszerűek: üsd fel a lufit a levegőbe és ne hagyj, hogy leessen a földre. Nagyobb kihívást jelent, ha nem csak egy, hanem több darab lufit is felfújunk, vagy ha a gyerekek csak az egyik kezüket használhatják. Párban állva passzolhatják egymásnak a lufit, számolják az ütésekkel!

Ez a játék nagyon jó a kéz izmainak erősítésére és a szem-kéz koordináció fejlesztésére.

+1 variáció: Vegye a gyermek a kezébe a kedvenc plüss játékát, és azzal üsse a lufit. Így még nagyobb lesz az élmény!

2. Pingvin totyogás

Helyezz egy lufit a gyermek térdje közé és pingvin járásban menjen keresztül a szobán anélkül, hogy kiejtené a lufit a térdje közül. Nagyobb kihívás lehet, ha akadályokat helyezel el a szobában, amiket kerülnie kell (szék, párna, plüssállatok, stb.). Többen is játszhatják, rendezhetsz versenyt! Vagy játszhatják párban is, ekkor helyezd a lufit a két gyermek csípője közé, úgy kell végig menniük a kijelölt útvonalon, hogy összedolgozva tartják a lufit.

Tipp: Olyan méretűre fújd a lufit, ami befér a gyermek lába közé. Kisebbszámú kisebbre, idősebb gyermekeknek fújhatod nagyobbra is.

Ez a játék nagyon jó a mozgáskoordináció és a figyelem fejlesztésére.

+1 variáció: Mérd az időt! 1 perc alatt hány akadályt tud megkerülni?

3. Érd el a lufit!

Előkészítés: Madzag segítségével lógass egy lufit az ajtókeretre úgy, hogy az néhány centivel magasabban legyen, mint amit nyújtózkodva elér a gyermek.

Játék: Hívd meg őket egy versenyre! A feladat, hogy ugorjon olyan magasra, hogy megérintse a lufit. Számoljátok hányszor ér bele egymásután anélkül, hogy kihagyna egy érintést. Ha egy nem talált, akkor kezdjétek elölről a számolást. További játékokra motiválhatod, ha kihívásként a következő körben még több érintést kell elérnie.

+1 variáció: Vajon fel tud-e ugrani olyan magasra, hogy a feje tetejével érintse meg a lufit?

Ebbe a játékba beágyazódik az ugrás gyakorlása, fejlesztése, erősödik a vázizomzat.

4. Lufi fújó verseny - másképp

Állíts fel egy „pályát” a szobában. A feladat, hogy (a felfújt) lufit elfújja a start vonaltól a célig. Fontos, hogy az út határain belül maradjon. Kézrel, lábbal nem ér hozzáérni!

Tipp: a pályát kijelölheted úgy is, hogy festőszalagot ragasztasz a padlóra, vagy plédet/párnákat helyezel egymás mellé egy sávot meghatározva.

Ez a játék erősíti a gyermek kar- és a törzs izmait, a beszédszerveket.

5. Kézfejen egyensúlyozás

Hívd ki a gyerekeket egy párbajra: egyensúlyozzák a lufit a kézfejükön addig, ameddig csak tudják! Figyeld meg, mennyi ideig tudják így tartani, mielőtt leesne. Mozoghatnak közben jobbra-balra, a feladat, hogy ne essen le a lufi a kézfejükről!

Még izgalmasabb lehet, ha te is beszállsz a versenybe!

Játék közben fejlődik a figyelem és az egyensúlyérzék.

6. Talpon egyensúlyozás

Ha kézzel már nagyon jól megy az egyensúlyozás, léphetek egy szintet!

Feküdjenek le a hátukra a gyerekek, emeljék a magasba a lábukat és tartsák meg a lufit az egyik talpukon!

Nem egyszerű feladat, erős koncentrációt igényel. Mindeközben erősítik az izmaikat.

Ha nincs otthon lufi, vagy nem köti le teljesen a gyerekeket, akkor más otthoni eszközöket is elővehetünk.

1. Ragacsos pókháló

Előkészítés: Festőszalagot (vagy ragasztószalagot) használva készíts az ajtó nyílásába egy pókháló-szerű alakzatot.

Feladat: Dobj újságpapír galacsint a pókhálóba!

Nehezítésként lehet a távolságot változtatni. Minél messzebb áll a gyermek, annál nehezebb beletalálni.

+1 variáció: Kisebbszámú gyakorolhatjátok közben a számlálást: meg kell számolnia mennyi gombóc ragadt bele és mennyi esett le. Nagyobbaknak egyszerű matematikai műveleteket is kitalálhatsz ezekkel a számokkal: adja össze a leesett és a megragadt gombócok számát, vagy vonja ki azokat egymásból. Milyen kétjegyű számokat lehet ezekkel a számjegyekkel készíteni? Szorzás-osztás művelet is lehet így gyakorolni: szorozza össze a két számot, vagy pl. ha 3 ragadt bele, mondja el a 3-as szorzó/bennfoglaló táblát.

Fejleszti a célzó képességet, a figyelem-koncentrációt, a kitaratást.

2. Cetli fal

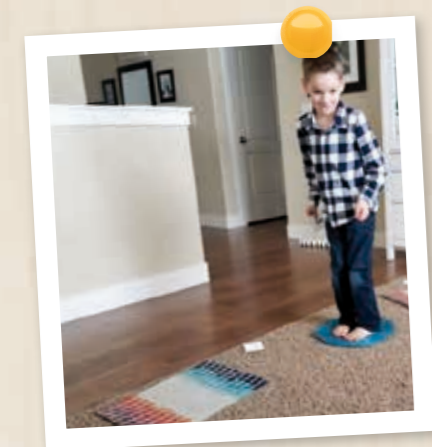
Előkészítés: Ragassz 44 db öntapadós jegyzetlapot az ajtó lapjára és összekeverve írd rá az ábécé betűit! Jelölj ki néhány méterre egy vonalat, ahonnan dobni kell – minél messzebb van a határvonal, annál nehezebb. Dobóeszköz lehet pl.: puha labda, szivacs labda, babzsák, zokni, plüss állat.

Feladat: A vonal mögé állva kell eltalálnia azt a betűt, amelyiket hallja. Pl.: „Találd el a C-t!”

+1 variáció: Nehezítésként egy adott szó betűit kell sorrendben eltalálnia a gyermeknek

(pl.: A-L-M-A). Ha véletlenül mellé megy, előlről kell kezdeni.

A célzás és mozgáskoordináció mellett ez a játék nagyon jó lehetőség a betűk felismerésének gyakorlására. Játékos formában rögzülnek a betűk. Szavakkal való játék esetén fejleszti az olvasási képességeket, analízáló-szintetizáló képességet is.

3. Krokodil sétány

Szórj szét néhány „szigetet” vagy „hajót” a padlón. Használhatsz erre a célra például párnákat, plüssállatokat, könyveket, stb. A játék célja, hogy a gyerekeknek ezeken a szigeteken kell végigugrálni úgy, hogy nem esnek a „vízbe”. Ugyanis a „vízben” egy éhes krokodil lakik, aki megeszi a kalandorokat.

Bónusz élmény: ha éhes krokodilt utánozva megpróbálsz elkapni őket, amikor meg-inognak!

Tipp: Egymástól olyan távolságra helyezd ezeket a szigeteket, hogy a gyermek még éppen átugorja, de ne legyenek túl közel egymáshoz. Gyorsan feladhatják, ha túl „könynyűnek” érzik a kihívást, és akkor is, ha megoldhatatlanul nehéz az előttük álló feladat.

4. Kapd el a labdát!

Eszközigény: néhány műanyag pohár, ping-pong labdák

Párba állva játszanak, így dobálják egymásnak a labdát oda-vissza. Az egyik tag dobja a labdát a kezével, a másik elkapja azt a pohárral, majd visszadobja kézzel a párjának, akinek szintén el kell kapnia a poharával. Kezdek egészen közel állva, majd minden egyes dobás után lépjenek egyet hátra. Vajon milyen messziről tudnak beletalálni a pohárba?

Ez a játék segíti a szem-kéz mozgás összerendezését, a figyelemkoncentrációt és erősíti az izmokat.

5. Tükröm, tükröm...

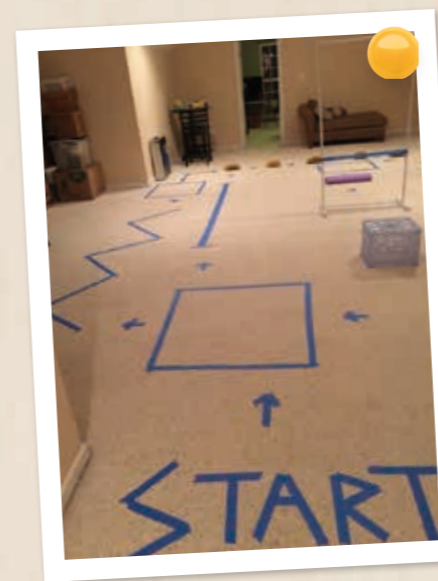
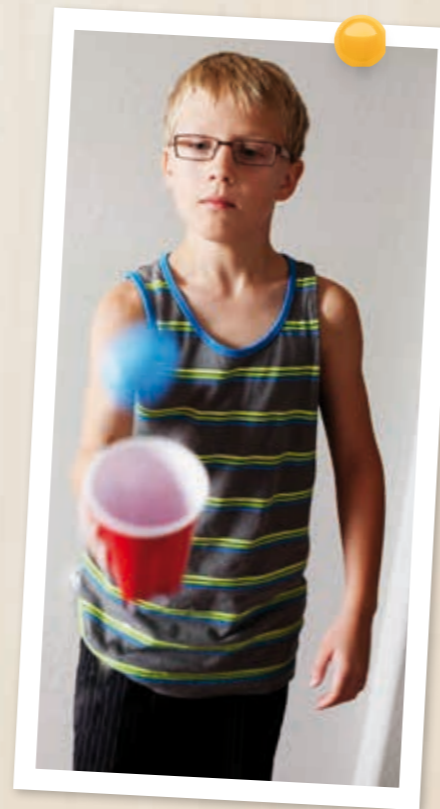
Állj szembe a gyermekkel körülbelül egy méter távolságban. Mintha tükörrel állna szemben, próbálja utánozni a mozgásodat! Ötletek: Emeld fel a kezed és nyújtózkodj magasra! Ugorj fel 10-szer! Helyben futás! Majomkodj!

Tedd viccessé a játékot, mókázatok, és nem fogja elveszíteni a motivációját.

Tipp: Az oldaliság (bal-jobb oldal) gyakorlására is kiválóan használható ez a játék. Kezdetben használd csak a tested egyik oldalát (jobb kéz, jobb láb, jobb fül...), majd csak a másik oldal testrészeit különböző feladatokra.

+1 variáció: Cseréljétek szerepet! Te is utánozd az ő mozgását.

Gyakorolni tudjátok az akaratlagos mozgásformákat, fejlődik a megfigyelőkészség.

6. Párnahuzat futam

Feladat: Üljön rá egy párnahuzatra (vagy pólóra) és a kezét használva húzza magát körbe-körbe az előzőleg felállított/kijelölt „versenypályán”. Lehet úgy is játszani, hogy a lábával nyomja vagy húzza magát előre. Laminált- vagy csempézett padlón a legjobb ezt játszani. Többen akár versenyt is rendezhettek.

Tipp: Azzal segítesz a legtöbbet, ha páros kézzel húzza magát előre. Ilyenkor figyeld a gyermek mozgását, javítsd a testtartását – legyenek a kezei ténylegesen párhuzamosak, tegye le teljes tenyerét a földre, mozgassa egyszerre a két kezét. Ugyanígy figyeld, javítsd, ha a lábát használja!

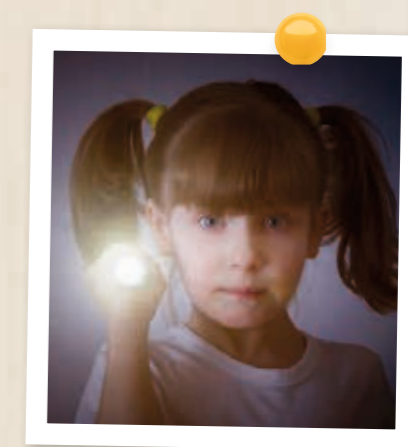
A verseny élménye mellett a kisgyermekkori mozgásformák gyakorlására nagyon jó ez a játék. Összerendezi és javítja a mozgást.

7. Zseblámpás kincsvadászat

Ha van egy olyan szobátok, amit teljesen be lehet sötétíteni, akkor kezdődhet a kincsvadászat! Rejts el valamit a szobában, amit meg kell keresniük a sötétben zseblámpa segítségével.

A kalandos élmény közben fejlődik a gyerekek kintartása, figyelem fenntartási képessége és a megoldó készsége.

Nehezítheted a feladatot rejtvények kitalálásával, például matematikai rejtvényekkel.

8. UNO-s mocorgó

Eszközigény: UNO vagy SOLO kártyapakli.

Többféleképpen is lehet játszani.

1. Az egyik módja az, hogy kiveszed a pakliból a nem-szám kártyákat, majd minden színnek meghatározok egy-egy mozgásformát. Pl.: piros – egy lábon ugrálás, sárga – dobbantás, zöld – forgás, kék – könyök érintés ellentétes lábhoz. Az összekevert, lefordított kártyakupac tetejéről húzni kell egyet. Amilyen szám van rajta, annyiszor kell elvégezni az adott színnek megfelelő mozgást. Pl.: piros 6-os = ugrálj egy lábon 6-szor!

2. Úgy is lehet játszani, hogy minden számnak kitalálsz egy mozgásformát, majd felfordítottok egy kártyát és mindenki elvégzi azt.

Például: 1 – bal lábon ugrálás, 2 – guggolás, 3 – óriásjárás, 4 – kacsatánc, 5 – fekvőtámasz, 6 – jobb lábon ugrálás, 7 – bukfenc, 8 – törzskörzés, 9 – törpejárás. Valaki felfordítja az 5-öst, így mindenki csinál egy fekvőtámaszt. A következő játékos az 1-est fordította fel, így mindenki ugrál 10 mp-ig a bal lábán, és így tovább. Aki eltéveszti a mozgást, nem az adott számnak megfelelőt végzi el, az kiesik vagy büntetést kell végrehajtania.

Tipp: Kevesebb tételt könnyebb megjegyezni. Kezdetben használhattok csak néhány számot, majd nehezítésként hozzáadhattok a paklihoz újabb számokat.

Játék közben gyakoroljátok az egymásutániságot, erősödnek az izmok és tornázik a gyermekek memóriája is – mivel meg kell jegyezni a színekhez vagy számokhoz társított mozgásformákat.

Forrás: www.whatmomslove.com

Bakaity Anna

Pszichodráma foglalkozás

a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Haynald Gyermekotthon lakóinak

„Pszichodráma foglalkozás? Na ne má', az milyen? Mit kell ott csinálni?” ilyen és hasonló kérdésekkel indult el az első találkozás.

Bizakodva folytattuk tovább a találkozásokat, és az első két foglalkozás után újra megkérdeztük a fiúkat, hogy milyennek találják a foglalkozásokat. Pozitív csendű válaszokat kaptunk már ekkor, az egyik például így hangzott: „Az a jó benne, hogy nem faggatnak, annyit mondunk el, amennyit akarunk”.

Tavasszal kezdődött a drámázgatás, csoportos és egyéni foglalkozások váltogatták egymást heti bontásban. A fiúk csoportban könnyebben oldódnak, így mindig csoportos foglalkozással kezdtük a napot. A nyári szünet végén a fiúk már emlegették a foglalkozások hiányát. Jól lehet az ismeretlentől tartva és a megnevezést tekintve először ódzkodva mentek be a foglalkozásokra.

Megismerve Géza bácsit és Gyöngyi nénit, akik „jó fejek” rájöttek a fiúknak, hogy a foglalkozás megismételhetetlen és köztük marad, a szavak oldanak, és össze is fognak. Egyszóval megéreztek, hogy értjük, nekik szerveztük ezt a különlegesen fontos lehetőségeket.

„Isten ments, hogy bemenjek - mondtam aztán képzelje, benn ültem 50 percet és csak beszéltem”- fogalmazott az egyik fiúnk az őszi újrakezdés egyik egyéni alkalma után. Már nem volt idegen tőlük. Habár csoportban több szabadságot engednek maguknak, „élvezik a csak rólam van szó” időket is.

A csoportos foglalkozás tartalma: a Hogy vagy kör, koncentrációs játék és az aktuálisan észlelhető feszültségek oldása, majd ezután a gyerekek kollázst készítenek. Témája a foglalkozás során a múlt, a jelen, és a vágyott jövő volt. Olyannyira megkapó volt a tevékenység a gyerekek számára, hogy

egyikük büszkén mutatva a falára is ki ragasztotta munkáját. Rendkívül fontos ez a mozzanat, hiszen a gyerek formálódásában mutatja azt az eltökéltséget, amit mi is nap mint nap megtapasztalunk egyik másik gyermeknél, hogy új, jobb célokat fogalmaznak meg maguknak. Ami előző időszakban még nem, az mostanában egyre jobban érelődik bennük. Hol itt, hol ott ejtenek el egy-egy mondatot, ami a pozitív jövőképből adódik már. Ilyenkor érezzük, mennyire jelentősen hat rájuk a mindennapi szeretetteljes odaadó törődés, és az ehhez hasonló foglalkozások megszervezése is.

Szabó Károlyné

SZAKMAI KONZULTÁCIÓS NAP

A REZILIENCIA TÉMAKÖRÉBEN

Az őszi derekán megrendezésre került Szakmai Konzultációs Napon a rezilienciáról, avagy a változásokkal való adaptív megküzdésről beszélgettünk.

Először áttekintettük a tréner segítségével a fogalom jelentését, majd csoportokban együtt, együttműködve, közös és egyéni megoldásokra jutottunk a fogalom jelentését illetően, amit a megtapasztalás útján értünk el, az élménypedagógia eszközeinek segítségével. A résztvevők mind megélték és átértékelték a rezilienciát a játékokon keresztül, ami elősegítette a segítő szakmában dolgozóknak, hogy bevéssék ennek a szónak a jelentése a tudatukba. Életünk folyamatos változások sorozata, de ha egy-egy változás hirtelen tör ránk, vagy igen súlyosnak véljük azt, hisszük, hogy nehéz lesz a leküzdése, de tudnunk kell, hogy nem lehetetlen. Léteznek látszólag reménytelennek tűnő helyzetek, amik gátolnak bennünket a mindennapokban, de nem kell összetörnünk a nyomás alatt, mert mindig van megoldás. Ezt a megoldást kell észrevennünk, és a döntéseinket úgy alakítani, hogy a legoptimálisabb helyzetünket teremtsük meg. Fontos, hogy megismerjük és fejlesszük a megküzdési stratégiákat, hogy a konfliktushelyzeteinket kezeljük, a kríziseket leküzdjük, amiben kommunikációs eszközeink is segítségünkre vannak. Ezekre világított rá az október 30-ai konzultáció, ahol nem mellesleg a kollégák megoszthatták egymással a gondolataikat, tapasztalataikat, az esetleges problémákban pedig megoldási alternatívákat javasolhattak egymásnak.

Böröc Renáta

KERÉK-KRESZ

PÁROS-OKTATÁS

A Bajai Polgárőr Egyesület elnöke, kérésünkre a lakásotthonunkban a gyerekek számára tartott KRESZ-oktatást.

A kerékpárral közlekedni szándékozók számára összeállított tananyag speciálisan erre a területre vonatkozó ismeretanyagot tartalmazott. Kitért az általános közlekedési szabályokra, veszélyekre, közlekedési szokásokra. Megismerhették a fiúk, illetve átismételhették a közlekedésben használatos jelzőtáblákat. Külön-külön csoportosítva, kiemelve azt, hogy mire és hogyan érdemes a kerékpáros közlekedés alkalmával kiemelten

figyelnünk. Gyakorlati példákon keresztül mélyíthették el a gyerekek a tudásanyagot. Nagy hangsúlyt fektetett az előadó Bokányi Zoltán a balesetmentes közlekedésre. Felhívta a fiúk figyelmét a közlekedés adta veszélyhelyzetek elkerülésének lehetőségére. A kerékpár felszereléséről ejtett mondatok után a fiúk kérdezhettek. Kiderült, a mindennapi közlekedés során mennyire odafigyelnek még akkor is, amikor felnőtt kíséretében járnak. Olyan kér-

désekkel is találkozhattunk, ami nekünk felnőtteknek természetes, ám a fiúknak valójában nem az. Javaslatokat tettünk a lakásotthon közvetlen közelében lévő közlekedési helyzet javítására.

Az oktatás végén a gyerekek átvehették az őket megillető igazolásokat, mely a tanfolyamon való részvételt, és annak anyagának elsajátítását bizonyítja.

Szabó Károlyné

SPORT ÉLETREND A SZENT ÁGOTA GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓNÁL

Hiszünk a sport erejében

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató gondoskodásában élő gyermekeinek óriási lehetőséget nyújt az élményprogram kialakítása, ezen belül is a sportolási lehetőség megteremtése. – Fontos, hogy a gyerekek legyenek bármilyen korúak, hasznosan töltsék el szabadidejüket. A rendszeres sportolás többről szól, minthogy jól érezzék magukat pár órára. Azon kívül, hogy minden gyerek szeret mozogni, játszani, fontos, hogy ezt a nevelőszülők támogassák, mivel nekik elsődleges a gyermekeik lelki-fizikai egészsége, így figyelik igényeiket – mondta Váradi Márk, aki a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatónál a sportélet szakmai koordinációját végzi.

Örömet okoz és élményt biztosít

Hozzátette, a sportnak olyan pozitív hatásai vannak, amely többek között a céljukat is elősegíti; egyrészt gyermekkorban örömet, élményt biztosít, másrészt szerepet vállal abban, hogy felnőtt korukra a társadalom értékes tagjaivá váljanak. – A rendszeres sportolási lehetőség önállóságot, felelősségérzetet, döntési helyzeteket teremt folyamatosan, amit az életben a későbbi munkavégzés során hasznosítani tud. De ezen kívül számtalan területen biztosít még pozitív irányba való fejlődést – fogalmazott a szakmai koordinátor.

A sport az egészséges életmód egyik legfontosabb alappillére. Edzés közben egyrészt elégetjük a zsírokat, cukrokat, adrenalin, melyek az elhízásán kívül bizony a stressz legfőbb okozói. Tehát oldja a stresszt, a feszültséget, az agressziót. Szerepe van a reziliencia fejlesztésében, abban a képességben, hogy a gyerekek minél hamarabb visszatudják nyerni eredeti, jó állapotukat egy trau-

ma vagy nehéz élethelyzet átélése után. A nevelőszülők és a lakásotthonokban dolgozó nevelők is gyakran találkoznak olyan gyerekekkel, akik átéltek már egy-egy ilyen nehéz élethelyzetet. – Azt tapasztalták, hogy a sport segít erejével, hamarabb kialakult ez a képesség, amely átlendítette őket a traumán. A sok élmény, az öröm, a pozitív megerősítés mind jelen van sportolás közben, és ez hihetetlen motivációt, bátorságot, kellő önbizalmat, szárnyakat adhat a gyerekeknek. Egy olyan zónába kerülnek, amikor tényleg elszáll minden gondjuk, csak az adott sporttevékenységért léteznek, önfeledten belemerülnek a játékba, megszünik az idő, teljes harmóniába kerülnek önmagukkal – hangsúlyozta.

Segíti a tanulást is

Márk maga is nevelőszülő, lányuk mellett 5 családját nélkülöző gyermeket nevelnek párjával. – Az egyik gyerkőcünk, amikor hozzánk került nem aludt jól, beszélt álmában, sokszor fent volt éjszaka. Mi tanyán élünk, rengeteg sportolási lehetőség van ott, van saját focipályánk, pig-

pong aszatalunk, lovagolni is lehet. Ahogy elkezdett sportolni ez a fiú, megszűntek a problémái – mesélte. Az örömmel végzett testmozgás hatására az agyban olyan kémiai anyagok szabadulnak fel - dopamin - amelyek szükségesek az önmagunkkal való megelégedettséghez, nyugodtsághoz. Gyermekkorban a rendszeres sportolás és a minél több sportág kipróbálása olyan impulzusokat, ingereket vált ki, ami serkenti az agyműködést, fejleszti a finommotorikát. Minél többet sportol valaki, annál tekervényezettebb lesz az agy, így a befogadóképessége is megnő. Egy rendszeresen sportoló gyerekek sokkal kevesebb idő elég egy tananyag megtanulására, mint aki nem sportol.

Az evés- és alvászavarok leküzdésében is hatékony

– A mozgásnak a személyiség fejlesztésben betöltött funkciója sem vitatott. A szakemberek vagy edzők példamutatóan viselkednek, és értékeket közvetítenek.

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

Ezt a mintát látja a sportoló, ezeket is tanulja meg. És ezek a személyiségjegyek átvevődnek a későbbiekben a civil életbe is. Emellett a sportban szabályok vannak, így megtanít ezek elfogadására. Amit szeret a gyerek, annak szabályait gyorsan elfogadja, hogy aztán élvezni tudja a játékot. Így az életben adódó szabályokat is hamarabb elfogadja – vélekedett Váradi Márk. A hiperaktív gyermek számára a rendszeres sport nem csupán az energia levezetésére szolgál, hanem fejlődik a mozgáskoordinációja, könnyebben beilleszkedik idegen csoportba.

Sportolás közben élményt adunk, miközben fejlesztünk és nevelünk.

Többek között ezért is alakította ki a szolgáltató mind a nevelőszülő hálózatban, mind pedig a gyermekotthonokban élő gyermekeink részére a különböző sportolási lehetőségeket. Az egyik legnépszerűbb sportág, a labdarúgás. A csapatjátékban, melyben megtanulják a pontosságot, a szabályok elfogadását, követését. Nagy szerepe van a közösségépítés terén, ugyanis a gyerekek nemcsak játszanak, mérkőzésekre is viszik őket, így szurkolóként is megtapasztalhatják milyen egy közösség tagjának lenni. – Rendszeresen járunk a gyerekekkel szurkolni a Szeged Csanád Grosics Akadémiának. Ez által azonosulnak szeretett csapatukkal, és képesek már a meccs előtti naptól kezdve a meccs utáni napig is a mérkőzésről beszélni. Váradi Márk úgy fogalmazott, ez különleges élményt nyújt számukra, úgy hogy közben fejlesztenek és nevelnek. – Az én egyik gyerkőcöm kapus szeretne lenni, sőt Takács János akar lenni, nemrégiben lepacsizott vele, óriási élmény volt neki – magyarázta. A magyar labdarúgó válogatott meccsére is vitt már el gyermekeket, ilyen élményben eddig nem nagyon volt részük

Úszás, atlétika, asztalitenisz

Egyre több nevelőszülő tervez kirándulásokat, nyaralást, vizes programokkal egybekötve. Ezért rendszeres úszásoktatást is bevezettek. Fontos az alapvető vízbiztonság elnyerése, félelemérzet leküzdése, az élményekkel való gazdagodás, a mozgáskoordináció, a térérzékelés és a figyelem fejlesztése, mindezt játékosan, változatos eszközökkel. Az atlétika is sok gyermeknek jelent örömet. Fejleszti motivációjukat, akaraterejüket, kitartásukat, versenyszellemüket, versenyzési kultúrájukat. A nagy érdeklődés miatt két új sportágat is elsajátíthatnak szervezett keretek között a gyerekek: ez az asztalitenisz és a zumba.

– Az edzőink szakképzettek, emellett még gyermek centrikusak is. Tehát a mintaadás, példamutatás teljes mértékben biztosított. Van Európa bajnok úszó edzőnk, Hajdú László, és NB1-es, valamint NB2-es utánpótlás labdarúgó edzők is segítik munkánkat – mondta a sportért felelős koordinátor. Hozzátette, ahhoz, hogy minél nagyobb élményben legyen részük a gyerekeknek, és hatékonyan tudjuk őket fejleszteni, biztosítják szá-

mukra az edzőeszközöket. A focihoz a labdákat, mezeket, jelzőbójákat, koordinációs létrát. Az úszáshoz kezdetben elengedhetetlen az úszódeszka, színes korongok.

Az ellenfél nem ellenség

Hetente 325 gyermek vesz részt a Sportéletrend programban, a legtöbben – kétszázán – fociznak, míg százan úsznak. Az edzéseket követően egymáshoz közeli csapatok barátságos mérkőzéseket szerveznek egymás között. Ennek is van fejlesztő hatása: idegen környezethez való alkalmazkodás, valamint azt is megtanulják, hogy az ellenfél nem ellenség. A barátságos mérkőzések mellett minden évben szervezünk futball tornákat is, a gyulai mellett megyei és régiós bajnokságokat, az „Élj és Játssz becsülettel szlogen” jegyében.

„ A sport nemcsak testnevelés, hanem a léleknek is a legnemesebb és legerőteljesebb nevelő eszköze.

Egy sportcsapat a társadalomnak kicsinyített képe, a mérkőzés az életért való nemes küzdelem szimbóluma. Itt a játék alatt tanítja meg a sport az embert rövid idő alatt a legfontosabb polgári erényekre: összetartásra, az önfeláldozásra, az egyéni érdek teljes alárendelésére, a kitartásra, a tettekre készségre, a gyors elhatározásra, az önálló megítélésre, az abszolút tisztességre és mindenekelőtt a „fair play”, a nemes küzdelem szabályaira.”

(Szent Györgyi Albert, 1930)

Hajó Edina

JUTALOMNYARALÁS a Balatonnál

A Szent Miklós Gyermekvédelmi Intézmény I és II. sz. Szakmai Egységéből valamint a Nevelőszülői Hálózatból összesen 44 fő gyermek üdülhetett a Magyar Honvédség Rekreációs Képzési és Konferencia Központjában a Balatonakaratya és Balatonkenese közt elhelyezkedő Csittényhegyen.

A gondozott gyermekek egész éves kiemelkedő tanulmányi eredményükért, sportteljesítményükért vagy példamutató magatartásuk alapján lettek kiválasztva és kapták jutalomként ezt a lehetősé-

get. A hely több, mint 1 km-es közvetlen balatoni partszakasszal rendelkezik, amely csúszdával, vízi vidámparkkal, vízibiciklivel tette még szórakoztatóbbá a fürdés lehetőségét. Délutánonként a 30 hektáros gyönyörű ősparkban sétálhattak a nyaralók.

A hét egyik napján vonattal Balatonfüredre látogattak, ahol a Balaton szépsége mellett a csodaszép Tagore sétányon töltöttek pár órát. Ezenkívül szabadtéri diszkó, filmvetítés, ping-pong verseny, strandröplabdázás, strandfoci, ugrálóvár, tollasozás színesítette a napokat.

A lehetőséget Piros Ottó ezredes biztosította, akinek hála a gyermekek a nyár utolsó hetét önfeledten, élményekkel gazdagon tölthették el.

Somosiné Szilágyi Gyöngyi

ISKOLA-ELŐKÉSZÍTŐ PROGRAM

A kiskunmajsai nevelőszülői tanácsadók iskola-előkészítő programot szerveztek az itt élő gyerekeknek, amelynek a gyakorlás, és az iskolára való hangolódás volt a célja.

Három alkalommal felső tagozatos tanulók számára tartották meg a tanácsadók az iskola-előkészítő foglalkozásokat: angol nyelvből, magyar nyelvből, és irodalomból. Főleg az angol nyelv iránt volt nagy az érdeklődés a nehézsége miatt. Ezen alkalmakkor társalgásra, játékos feladatmegoldásra, és tesztek kitöltésére volt lehetőség. Óránkénti beosztásban 2-4 tanuló vett részt a foglalkozásokon, összesen 12 óraban.

A tanácsadók elmondása alapján nagy sikere volt ennek a 12 órának. A gyerekek szívesen vettek rajta részt, hiszen kötetlen, játékos formában hangolódtak az iskolára, sajátítottak el információkat, gyarapították a tudásukat. A foglalkozások során önismeretüket is fejlesztették, megismerték saját erősségeiket, hiányosságait.

Kis Tünde Sarolta

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

XXIII. ÁGOTA TÁBOR

A Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató és az ÁGOTA – Állami Gondoskodásban Élő és Veszélyeztetett Fiatalok Támogatásáért – Alapítvány közös szervezésében valósult meg idén, a XXIII. „Állami Gondozottak Országos Találkozója”, azaz a XXIII. ÁGOTA Országos Tábor.

A széleskörű előkészületeket követően 2019. július 21-31 között került megrendezésre a XXIII. ÁGOTA Tábor, Békés megyében, Doboz- Szanazugban, 500 fő részvételével.

A tábor csoportfelépítése: A tábor résztvevői közönsége 3 korcsoportba oszlott. (I. csoport: 7-11 évesek; II. csoport: 12-14 évesek; III. csoport: 15-18 évesek.) A csoportok összetétele minden szempontból heterogén volt. A korcsoportoknak saját vezetőik, kiszolgáló team-ük, programszervezőik, autonóm alcsoporthajuk voltak. Programjaik a korcsoport életkori sajátosságainak megfelelően változtak, vagy forgó rendszerben valósultak meg, valamint több összevont program is volt, ahol az egész tábor részt vett.

Az országos tábori találkozón komoly színvonalú élményprogramokkal és az ilyen programokba ágyazott szakmai, számos esetben terapeutikus foglalkozással teremtettünk lehetőséget fiataljaink számára, egymás mélyebb megismerésére, saját értékeik tudatosítására.

A tábori programstruktúra részét képezték azok a témakiértékelő beszélgetések is, melyek a gyermekek saját életének aktuális problémáit és az ezekre adható válaszokat tematizálták. A bizalom jelentőségéről, kapcsolataikról, értékrendjükéről, a saját jövőjük fontosságáról és az oly gyakran elhallgatott szeretetreméltóságuk jelentőségéről gondolkodtatták el őket, segítve ezzel is a társadalomba való hazatalálásukat.

A tábori programstruktúrájának köszönhetően fejlődött, alakult a gyermekek közötti szolidaritás. Személyes mintaadásunknak, valamint a segítői Alapkör hiteles példamutatásának köszönhetően többen fogalmazták meg a résztvevők közül, hogy a későbbiekben, akár az alapítvány önkénteseiként segítenék tovább sorstársaikat.

Táborunk során az alábbi, pedagógiai-terápiás hozadékú programelemeket valósítottuk meg:

- *Ismerkedés alcsoporthajukon a ÁSZPEM Módszer segítségével (terápiás alapok)*
- *Terápiás foglalkozás: Bizalom*
- *Élménypedagógiai programok:*
- *Habparti, Strand és Nyári Mikulás*
- *Élményterápiás programok:*
- *ÁGOTA Bál és Szépségverseny*
- *Toldi verseny*
- *Szentmise*
- *Roma Est*
- *Ki-Mit-Tud*
- *Terápiás program: Jövőkép*
- *Táborzáró*

Az alapítvány Segítői Alapköre több száz programmal készült a tiznapos találkozóra. A már említett nagy programok mellett játékos és sportvetélkedők, futball-, asztalitenisz-, csocsóbajnokság, valamint kézműves- és készségfejlesztő foglalkozások, strand, kommandósbemutató és tűzoltó autón érkező nyári mikulás is volt – hogy csak párat említsünk a színes kínálatból.

A fókusz minden esetben ugyanaz volt: megtapasztaltatni a fiatalokkal, hogy a korábbi életük során tapasztalt nehézségeik ellenére, érdemeiktől függetlenül, elfogadható és szeretetreméltó emberek. A tíz nap során olyan önmegtapasztaláshoz segítettük őket, ami saját önbecsülésük újraértékelését hozhatja, és mindez egy reménytelibb jövőt kínálhat számukra.

A tábor mottója az elmúlt évekhez hasonlóan az ÁGOTA Alapítvány alapítójának, Kothencz Jánosnak a hitvallása volt:

*„Reményt ébreszteni, jövőt mutatni...
A bizalom sebeit gyógyítani ott, ahol
a kiszolgáltatottság az úr”*

Ezúton is szeretnénk megköszönni az ÁGOTA Alapítvány önkénteseinek, valamint a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató dolgozóinak a munkáját. Évről évre egyre több kolléga fedezi fel a gyerekekkel való kötetlen együttléte egész évre kiható pozitív hatását a gyermekekkel való foglalkozás módjában, szemléletében.

Ez a nagyszabású rendezvény 22 év tapasztalatát ötvözve kiválóan segítette, hogy a programokon résztvevő gyermekeknek és fiataloknak olyan attitűdök, szociális kompetenciák és készségek erősödjenek, amelyek segítségével önálló életüket meg tudják alapozni.

Szili-Balog Mária

Nyári ISKOLA-ELŐKÉSZÍTŐ TÁBOR beszámolója

A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató Csongrád megyei Nevelőszülői Hálózatában foglalkoztatott nevelőszülőknek gondozásában élő 5-6 éves gyermekeknek iskola-előkészítő tábort tartottunk augusztusban. A Szolgáltató Csongor téri decentrumában 10 gyermek 5 napon keresztül intenzív fejlesztő foglalkozásokon vett részt. Közös munkával tudatosan dolgoztunk azért, hogy a gyermekek az iskolai akadályokat könnyebben vegyék.

A kisgyerekkori fejlődésre nagy hatással vannak a gyermeket körülvevő környezeti tényezők: akkor is tanulnak, amikor nyaralnak, sétálnak a parkban, játszanak a játszótéren, orvoshoz vagy óvodába mennek.

Az óvoda elrendezése és napirendje alkalmas a 2,5 és 6 éves kor közötti gyerekek fejlődését elősegíteni. Az óvodában létrehozott különböző „játszóterületek” jól strukturált környezetet biztosítanak a gyerekeknek. Minden része a gyerekek általános képességeinek fejlesztésére nyújt lehetőséget. A gyerekek tevékenységét úgy irányítják, hogy minden területtel megismerkedjenek, és az önálló kísérletezést hangsúlyozzák, nem gyakorolnak nyomást a feladatokban való teljesítmény elérésére.

Minden új környezet új társas és intellektuális kihívást jelent, ami serkenti a kisgyerekek fejlődését. Iskolába lépéskor újoncként találják magukat új környezet-

ben. Nehéz feladat ezt megszokni, az új szokásrendszert elsajátítani, ezen felül a gyermeknek szinte naponta bizonyítania, teljesítenie kell.

Számtalan kutatási eredmény és a tapasztalat bizonyítja, hogy a kisiskoláskor kezdetén ért élmények számottevően befolyásolják a gyermekek életét. Az öt évtől kezdődően a kudarcok elveszik a kedvét a tanulástól bizonytalanná, szorongóvá válik. Az új helyzetekhez való alkalmazkodás gyakorlása, így kudarcmentes iskolakezdés érdekében lehetőséget biztosítottunk iskola-elő-

készítő táborban való részvételre olyan gyermekeknek, akik a 2019-2020-as tanévben megkezdtek az iskola első osztályát.

Az 5 napos táborban megvalósult az iskolai tanuláshoz szükséges képességek erősítése a gyermekek érdeklődésének köré szervezett foglalkozások során. Ilyen témakörök voltak az ételek, a járművek és közlekedés, a család és a barátok, illetve a növények és állatok világa.

Az adott témakörhöz kapcsolódóan gyógypedagógiai szempontok alapján kidolgozott játékos, a finommotorika- és

nagymozgás-fejlesztésére is alkalmas feladatokba ágyaztuk. A foglalkozások során különös figyelmet szenteltünk: a figyelemnek, a sorrend emlékezetnek, a téri és időbeli tájékozódásnak és az általános ismereteknek. A személyiségjegyek közül erősítettük az önértékelést, a kitartást, a türelmet és az önfegyelmet. Énekekkel és mondókákkal kísért mozgásos játékokat, szabályjátékokat, mintha játékokat játszottunk, illetve feladatlapokat is kitöltöttek a gyerekek. A tábor negyedik napján meglátogattuk a szegedi Vadasparkot, ahol személyesen találkoztunk az állatokkal, megfigyeltük őket és a környezetüket. Az élményalapú, érzékszervek általi megtapasztalásra alapozott tanulás az egyik leghatékonyabb tanulási technika.

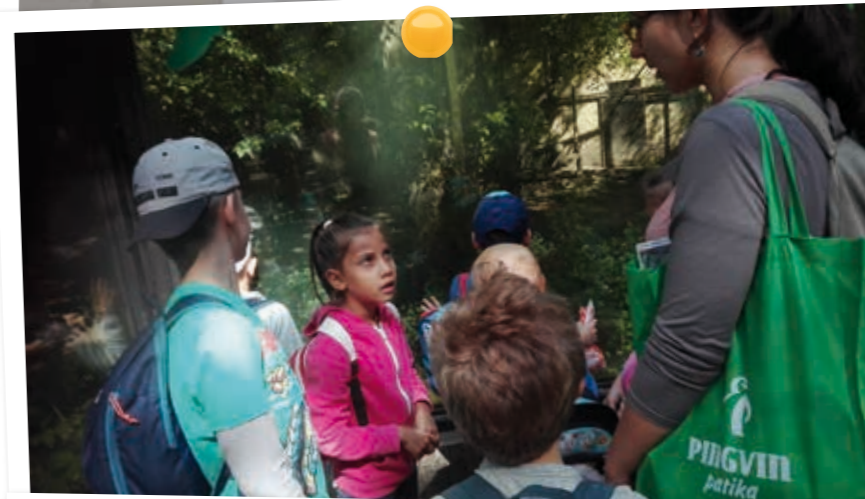
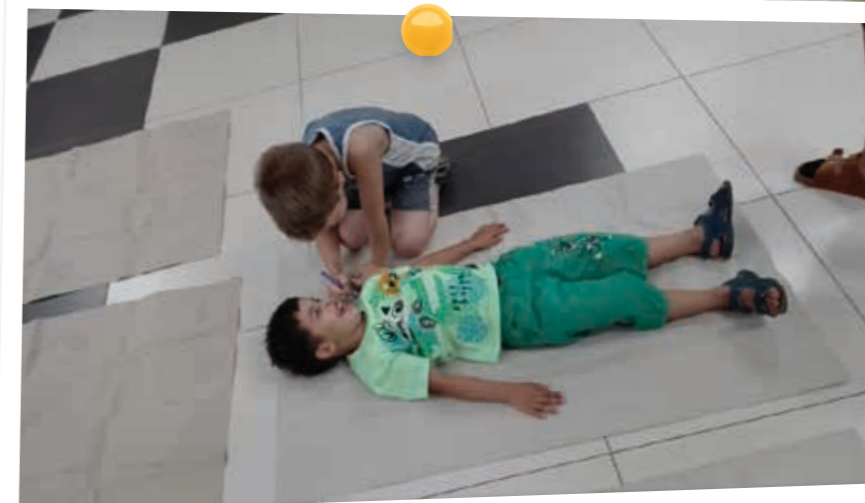
Az iskolába lépéshez legszükségesebb képességekhez kapcsolódó feladatok:

- Írás-előkészítés: helyes ceruzafogás, helyes testtartás, finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció fejlesztése
- Matematikai képességfejlesztés: problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, logikus gondolkodás fejlesztése, matematikai fogalmak kialakítása, szám- mennyiségfogalom kialakítása
- Szövegértés fejlesztése, beszédfejlesztés, szókincs bővítés, figyelemfejlesztés, emlékezetfejlesztés
- Környezetismereti képességfejlesztés
- Mozgásfejlesztés
- Stressz-oldás, agyfélteke harmonizáció, érzelmek kezelése

Az iskolakezdést gyakran lassabb képességbeli, vagy magatartási, akár szociális problémák is nehezíthetik. A táborban szakemberek (gyógypedagógus, logopédus) fejlesztő munkája segítette az egyéni hátrányok leküzdését.

A táborban nagyon jól érezték magukat a gyerekek és a segítő szakemberek is. Sok közös élményben és sikerekben volt részünk.

Bakaity Anna

Szent Ágota HIT TÁBOR

Az idén a Dél-Alföldön, a magyar történelmi emlékhelyeken megtapasztalható spiritualitás világába vezettük be a Hittábor résztvevőit. A csapatot olyan görög- és római katolikus gyermekeink alkották, akik kifejezett érdeklődést mutatnak a lelkeség, a hit tapasztalata iránt. A cél az volt, hogy olyan új ismeretszere és tapasztalatokra tegyenek szert a gyerekek, melyek egyéni vallásszösségüket még inkább elmélyítik, és hogy további megerősítést kapjanak a kortárs csoportban megélt hit által.

A tábor bázisa Bácsalmáson volt, a gimnázium kollégiumában.

Csapatokat alakítottunk ki, és egy verseny is kezdetét vette. Első nap meglátogattuk a helyi plébániatemplomot. Ott Huszák Zsolt plébános atya várt bennünket.

Kicsit rendhagyó volt a látogatás. Bemertünk a sekrestyébe és felmentünk a kórusra is. Sok érdekes dolgot láthatunk, kitalálhattuk, hol, melyik szentet látjuk, és honnan tudjuk, hogy ki ő. Ezen kívül új dolgokat is megtudtunk róluk. A templom homlokzatán láttuk Szent Orbán a szőlőművesek- és Szent Flórián a tűzoltók védőszentjének szobrát.

Megtudtuk, hogy a török idők után szőlőművesek lendítették fel a térséget, és az ő eredményeik tették lehetővé a mai templom megépítését. Sok fát és nádat használtak az építkezésekhez és eszközeikhez, s ezekre a tűz nagy veszélyt jelentett, ezért kérték Szent Flórián közbenjárását.

Közelről megcsodálhattuk a templomban őrzött Szent Kereszt ereklyét, ami egy kis darab abból a keresztből, amelyre felfeszítették Jézust, ami így a megváltásunk eszköze, az élet fája lett.

A szállásunk mellett folyt a Kígyós patak a nagy Kossuth-parkban. Ott áll egy híd közelében Nepomuki Szent János háromszáz éves szobra is.

A szent az egykori cseh király IV. Vencel feleségének gyóntatója volt. Mivel nem árulta el a királynak, mit gyónt a felesége, ezért az kivégeztette és a folyóba dobatta. A gyónási titok vértanújaként is tiszteljük. A király el akarta titkolni, hogy mit tett, de a legenda szerint Szent János teste a víz felszínén maradt, és világított a sötétben (ezt úgy is értelmezhetjük, hogy mindenki megtudta a király tettét). A Szentjánosbogár a sötétben világít, ezért kapta Nepomuki Szent Jánosról a nevét.

Egyik este helyi cserkészekkel egy nagy tábortűzi játékot és áhítatot rendeztünk. Az íjász gyakorlat legjobbika egy táborozó ministráns lány gyújtotta meg a tábortűzet égő nyílvezzővel.

Miután Bácsalmáson sok érdekes helyet ismertünk meg, akadályverseny vette kezdetét. Szobrok, emlékek, különös dolgok voltak a vetélkedés helyszínei, amelyeket meg kellett találni a térképen, majd a kérdésekre választ adni.

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

Mivel történelmi kalandozásokban is részt vettünk, meghívtunk egy ősmagyart, aki bemutatót és íjász gyakorlatot tartott jámbor csapatunknak Szent László példájára, aki egyszer, mikor népét halálos betegség kínozta, álmából egy angyal tanácsára felkelve kilötte nyílát. Egy gyógynövényt talált el, amit ma is Szent László fűvének (Keresztesfű) hívnak, és az a növény meggyógyította az embereket.

A táborral jártunk a közel háromszáz éves Báticaszéki keresztúton, Bátán a középkor leghíresebb kegyhelyén, Mohácson a törökkel vívott csata emlékhelyén, Pörbolyön a Gemenci erdőgazdaságban. Megéltük, hogy a természet a teremtés temploma. Kalocsán az érseki könyvtárban, kincstárban is jártunk, és a székesegyházban láthattuk Asztrik, az első érsek csontjait is, aki a koronát hozta Rómából Szent István királynak.

Hajóson a templomba mentünk először, ahol felidézttük, hogy három évszázada kezdtek letelepedni itt az emberek a török kiűzése után. Megnéztük a kegy-szobrot is, amit a svábok hoztak magukkal, és ami előtt sok csoda történt. Fohászokdtunk Égi Édesanyánkhoz, hogy sose felejtjük el: Ő mindig velünk van.

Láthattuk az egykori érseki kastélyt is, amely sokáig otthont adott a Haynald Lajos érsek-bíboros által alapított gyermekotthonnak is. Felidézttük azt is, hogy egykoron Comenius idézet állt ott

egy kőablán: „Az ember minden, mert mindenné lehet.” Ez ma is a remény üzenete!

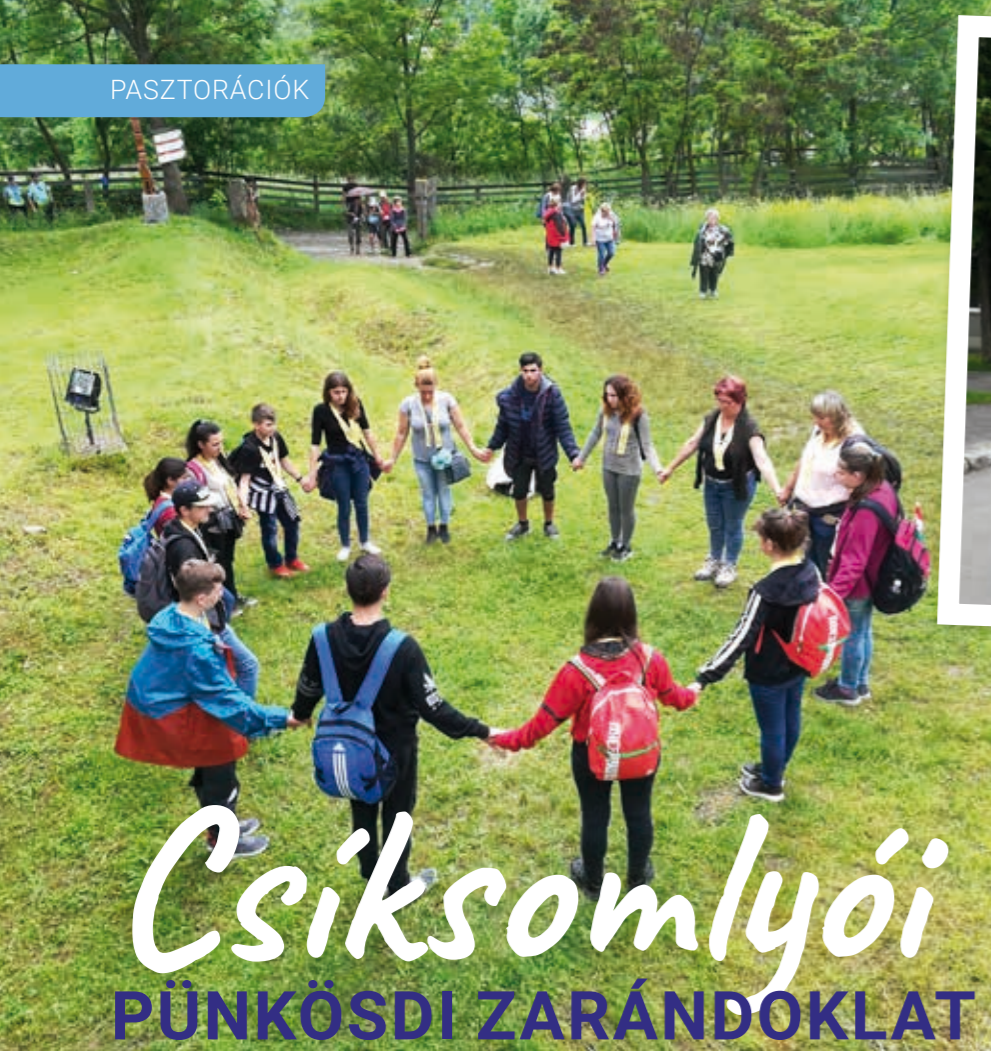
Az utolsó vacsoránkon emlékeztünk Jézus utolsó vacsorájára, hogy végső üzenetének mekkora súlya van, és hogy mit adott nekünk, értünk. Mit jelent a kenyér és a bor, teste és vére. Az új és örök szövetségben nekünk is helyünk van, mert az közte és köztünk köttetett. Az éjszaka után a hajnal pirkadása következik. Legyőzte még a halált is, örök életet ad nekünk! Az Ő szeretete örök és megingathatatlan irántunk. Ezért van számunkra mindig remény!

A tábor végén mindenkitől személyre szóló kis ajándécsomaggal köszöntünk el. A kép, amit magunkkal vittünk, a kalocsai székesegyház Nagyboldogasszony oltárképe üzenettel: „Ő sohasem hagy el”, mert „Ő szeretet” és „Önmagát meg nem tagadhatja” – bármilyen viszontagságok érnek, ne feledjük soha!

A táborozó gyerekek így látták az együtt töltött hetet:

„Érdekes helyeken jártunk, és sok új jó embert ismerhettem meg.”
 „A kosármecsek és a focimeccsek tetszetek.”
 „Nagyon örülök, hogy jöhettem!”
 „Barátokat szereztem. Tetszett, hogy sok helyre elmentünk.”
 „Nekem az volt a legnagyobb élmény, hogy láttam állatokat, és meg lehetett őket simogatni.”
 „A pincék gyönyörűek Hajóson.”
 „A templom Kalocsán érdekes volt, mert másabb, mint a megszokott falusi templomok. (Jó értelemben!)”
 „Este a szórakozás volt a legjobb, a tábortűz, és közben a bohóckodás, meg a botos játékok!”
 „Nekem az volt a legjobb, amikor meg kellett találni a szobrokat.”
 „A legjobb élményem volt a filmzés, amit közösen néztünk, meg a kirándulások.”
 „Jó volt az íjászoklás, főleg, amikor tüzzel lőttem.”
 „Csapaton belül nagyon jókat lehetett beszélgetni.”
 „Érdekes volt, amikor a Mohácsi csatáról beszélt a bácsi.”
 „A tábortűz melletti játékok, mondókák, énekek és csatakiáltások is jók voltak. A park is nagyon szép, ahol tábortűzeztünk.”
 „Remélem, jövőre hosszabb lesz a tábor.”

Daám Tibor

Csíkсомlyói PÜNKÖSDI ZARÁNDOKLAT

„Boldogasszony... anyai palástod fordítsd oltalmunkra!”

Kora hajnalban indultunk el Zarándokvonnattal, a magyarság legnagyobb búcsújára, Csíkсомlyóra. Az utunk fárasztó volt, de a zarándoklat áldozat. Sok ember vett körül minket szeretettel, és ezt törekedtünk viszonzni. A szívünk mélyéből jött, hogy jók legyünk, és ezt sikerként éltük meg. Talán a legnagyobb keresztalja a miénk volt. A Misszió Tours zarándokai 1400 fővel vonultak fel a hegyre és mi mentünk a menet elején. Vihettük a keresztet, a zászlókat és a táblát. Nagyon dicsérték a gyerekeinket, hogy milyen szépen vonultak gyalogosan. 12 kilométert tettünk így meg szombaton. A székellyöldi kegyhe-

lyen közösen imádkoztunk, és megéltük, hogy a Teremtő Atya szeretetből hívott az életbe, és hogy a Boldogasszony igazi Égi Édesanyánk. Felmásztunk a hegyre. Végig a keresztúton. Idén is esőben haladtunk felfelé, de ez nem akadályozta célunk elérését. Együtt voltunk lélekben is az ott jelenlévő közel félmillió hívővel. Őseink hitében megerősödve imádkoztunk szereteteinkért, azokért, akik gondoskodnak rólunk, és azokért akik lehetővé tették, hogy ott lehessünk. Nagyon messzire, és nagyon szép helyekre jutottunk el. Rácsodálkoztunk, hogy ezek a területek részei voltak a történelmi Magyarországnak több, mint egy

ezredéven át. A vasútállomásokon ezek köszöntöttek minket zenekarral és énekkel. Pogácsával, süteménnyel kínáltak, virágot és vizet adtak nekünk. Így gondolnak vissza a gyerekek a zarándoklatra: „Nekem minden tetszett!” „Nem vártam el semmit ettől az úttól, de a programokon meglepődtem. Bizonytalanság volt bennem, féltem, hogy milyen lesz. Aztán kellemesen csalódtam, nekem nagyon tetszett ez a hely. Nagyon szép tájakat láttam.” „Feledhetetlen élmény a túrázás, amikor a meredek hegyet másztuk meg. Ott, abban a pillanatban éreztem meg, hogy milyen jó, hogy itt vagyok.” „Nagyon örülök annak, hogy sok mindenkit megismerhettem. Köszönöm a lehetőséget!” „Ezt a kirándulást nem könnyű összefoglalni... új barátokat és, nagy élményeket szerezhettem.... nagyon élveztem!” „Nagyon gyönyörű volt a kilátás és a táj. Ami nekem a legjobban tetszett, az a rengeteg ember volt. Nagyon jó érzés számomra, hogy csak miattunk jött ki ennyi ember az állomásokra, és hogy összetartozunk.” „Egy kicsit fárasztó volt az idefelé út, de nagyon jó érzés volt, amikor 23 óraker vártak minket.” „Nagyon finom volt a kaja, és nagyon kedvesek voltak a segítők, nagyon jó volt a hangulat a vonaton.” És boldogok vagyunk mi felnőttek is, akik hálát adhattunk Csíkсомlyón: ilyen jó, szeretnivaló gyerekekért, akik figyelmességükkel és szeretetcselekedeteikkel, megismételhetetlen valóságukkal örömmé tettek minden napot e zarándoklaton. Isten áldja a támogatókat, a szervezőket és a gyerekeket! „Hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek: Hazánkat így mentsd meg!”

Daám Tibor

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

ÉP TESTBEN ÉP LÉLEK – SZURKOLJUNK EGYÜTT!

Amikor találkozunk a gyerekekkel és a fiatalokkal akár egy gyermekotthonban, lakásotthonban, vagy a nevelőszülői háálózatban, nagyon fontos megtalálni velük a közös hangot, odafigyelni a megfelelő kommunikációra. Ebben segítenek nekünk azok a témák, amelyek érdeklik őket. A fiatal ember világában nagy szerepet játszik a média: tévé, rádió, internet, Facebook. A médiában keresik az információt a sztárokról: sportolókról, énekesekről, színészekről stb. Így fel tudjuk használni a fiatalok érdeklődési körét ahhoz, hogy beszéljünk a híres emberekről, akik sok mindent elértek az életükben, de fontos szerepet játszik az erkölcs is, azoknál az embereknél, akiket példaképül szeretnénk megnevezni. Nem elég, hogy híres, legyen erkölcsileg is kiemelkedő.

A „Ki a példaképem?” programban elsősorban azokkal a nagyszerű emberekkel foglalkozunk, akikről tanulhatunk, de ők nem szerepelnek a médiában, nem ismert emberek, de mint ember kiemelkedőek, példaértékűek. Az „Ép testben ép lélek” programban azokat az embereket állítjuk a középpontba, akik híresek, és a viselkedésük is követendő minta. Sokak közülük keresztények, akik nem szégyellik, hogy hívó emberek, és nyilvánosan hangsú-

lyozzák, hogy igyekeznek Jézus tanítása szerint élni. A programban foglalkozunk azokkal a hírességekkel, akik most élnek, de azokkal is, akik már nincsenek közöttünk, de életük tanulsága megérdemli, hogy példaképnek állítsuk őket, mint például Grosics Gyula sportpályafutása és élete.

Tapasztalatból tudom, hogy sok gyerek és fiatal érdeklődik a sport után, sokan nézik a focimeccseket: EB-t, VB-t, Bajnokok Ligáját. A gyerekekkel való közös találkozáskor elsősorban a sport volt a közös téma. Ezért a program elnevezése: „Ép testben ép lélek.” De természetesen a programban foglalkozunk híres zenészekkel, színészekkel is. Nagy lehetőséget ad a közös szurkolás. Nagy ajándék számunkra a nem régen megnyílt Szent Gellért Fórum. Nagy öröm, hogy már sok gyerek és fiatal szurkol a Szeged Csanád Grosics Akadémia csapatának.

Az „Ép testben ép lélek” programoknak a célja, hogy bátorítsuk a gyerekeket és a fiatalokat a kitartó munkára (tanulás, munka, edzés, gyakorlás, keresztény értékrend követése) és a híres emberek életének bemutatásával, bizonyíthatassuk számukra, hogy az ő példájukból mindez lehetséges. A program célja megmutat-

ni a gyerekeknek és a fiataloknak, hogy csak a kitartó munka vezethet eredményhez. Kiváló sportoló, színész, zenész, énekes semmit sem kapott ingyen, sokszor nagyon nehéz körülmények között kezdték el a pályafutásukat és csak a kitartásuknak és a szorgalmuknak köszönhető, hogy elérték a céljukat. Ebben is nagy szerepet játszott az ő hitük.

Robert Dlubala

Az egyik kereskedelmi csatorna országos tehetségkutatójában tűnt fel 2016-ban Benedek Viktória, majd 2017-ben különdíjat kapott a kalocsai Hang vagy énekversenyen. A nevelőszülőknél nevelkedő 18 éves lány énekelt a Befogadlak című dalban is, amely a nevelőszülőséget népszerűsíti. A fajszi lány tehetségét végig támogatta nevelőanyukája valamint a szolgáltató munkatársai. Viki sorsán keresztül mutatjuk be, miért is bír kiemelt jelentőséggel a tehetséggondozás.

15 éves volt Viki, húga, Cintia 11, amikor Kocsis Erzsébethez kerültek Fajsra, addig nagymamája nevelte őket, mint nevelőszülő Császártöltésen.

– Két nevelt gyermekem épp hazament vérszerinti szüleikhez, amikor érkezett a telefon, hogy jönnének Vikiék. A lány ekkor nyolcadikos volt, egy hónappal a ballagás előtt történt ez mindez, de végül abban maradtunk, hogy a ballagás után jönnek – emlékezett vissza Erzsébet.

Viki folytatta: – 2016. június 16-án költöztünk Fajsra Erzsébetékhez, bár már megszépültek az emlékek, de arra emlékszem, hogy akkor sokat sírtam. Az a bizonyos nap nagyon megmaradt, tombolt minden, ám a fogadtatás olyan volt, hogy ez az érzés elillant, aztán megint előjött – mesélte a lány.

Villámcsapásként jött az X-faktor

Még Császártöltésen éltek, amikor fény derült Viki tehetségére. Általános iskolás volt, amikor nyaranként musical estet rendeztek, itt kapta meg az első szerepét, innentől nem volt megállás, minden

évben részt vett a táborban. Majd 2016-ban az X-faktorban is szerepelt, a táborig jutott.

– Keresztanyámék neveztek be, ezt kaptam tőlük ajándékba a ballagásra – kezdte mesélni a lány, Erzsébet hozzátette, az X-Faktoros első fellépés a költözés utáni másnap volt, őt villámcsapásként érte a hír. Persze tudtak Viki tehetségéről, ám így hirtelen belecsöppentek.

– Többen mondták, hogy Viki énekel és tehetséges, aztán az országos tehetségkutatót végig asszisztáltuk, így ekkor már egyértelmű volt, hogy ezt támogatni kell és van értelme annak, hogy elinduljon ezen az úton. Beláttuk, személyiségéhez jobban illik a művészvonal, mint bármi más. Bár rendszeti szakiskolába jár, az hamar eldőlt, hogy nem szeretne lenni. A zeneiskolában volt ismerősöm, én is pedagógusként dolgoz-

tam sokáig, így ő meghallgatta Vikit, és bár nem volt hely mégis felvették – emlékezett vissza Erzsébet. Így Viki, ahogy elkezdte a szakközépiskolát Kalocsán, ezzel egy időben a zeneiskolát is ahová magánénekesre, szolfézsra és zongorára jár.

Tehetségét többen is támogatták

Megtudtuk, Viki iskolájának igazgatója - Dózsa György Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium - kezdettől fogva támogatja a lányt, gyakran szerepelt rádióban, tévében. 2017-ben indult a Hang vagy kalocsai énekversenyen, ahol különdíjat kapott. Itt egyik nyeresége az volt, hogy írtak neki egy dalt, Tükröm, Tükröm címmel amiből videóklip is készült. Az állami gondozottaknak minden évben megrendeznek egy tehetségkutató versenyt, Varázscsepp címmel. Ennek a gálája a Nemzeti Színházban van, Fülöp Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért felelős államtitkára itt figyelt fel rá, innentől támogatja őt. Viki háromszor nyerte meg ezt a versenyt, így került fel a neve a Befogadlak dal feléneklésében. Itt Kollányi Zsuzsival, Janicsák Vecával, Oláh Gergővel és Szolnoki Péterrel énekelt együtt.

TEHETSÉGGONDOZÁS

A SZENT ÁGOTA GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓNÁL

A tehetség utat tör

– A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatót keresték fel, ők szóltak nekem. Nagyon örültem neki, én voltam az egyedüli lány a civil fellépők közül. Az elején izgultam egy kicsit, de utána már nem. Ez mindig így van, mielőtt felmegyek a színpadra, előtte mindig izgulok egy kicsit – mesélte a lány. Megtudtuk a stúdiófelvétellel is elkísérte Erzsébet, ahogy fellépése is ott vannak, ha ő nem tud, akkor Erzsébet anyukája nézi őt meg.

A göröngyös út

Az énekléssel változott meg Viki élete, egyénisége, személyisége. Sok mindent kellett megtanulnia: kezelni a kudarcokat, jó helyre tenni a sikereket, mára már ez megy neki. Az iskola is nehezen kezdődött, rossz jegyeket hozott, most már a jobb tanulók között van. Emellett azt is meg kellett tanulni, hogy a tehetség nem megy munka nélkül. Arra a kérdésünkre, hogy mit adott neki az Erzsébetnél eltöltött időszak, azt válaszolta: mindent!

– Az alapokat megkaptam, a többi rajtam múlik, hogyan viszem ezt tovább – fogalmazott a lány. Az érettségi után az Art-ravaló programban folytatja tanulmányait. Az Art-ravaló célja a fiatalok művészeti tevékenységén keresztül történő személyiségfejlesztése, mely hosszabb távon a társadalmi beilleszkedést és a munkavállalást segíti elő.

– Ma már rengeteg fellépésem van, főleg ilyenkor adventi időszakban. Kalocsán, Fajszon, Kecskeméten, és megyek a minisztériumba a karácsonyi ünnepségre is fellépni. Úgy tűnik, Viki marad Erzsébetnél utógondozottként, bár az iskola Pesten lesz, de hazajár majd. A fiatal lány azt is elárulta musical énekes szeretne lenni, majd szeretne elindulni a Madách Színház Ki mit tud versenyén. Nagy álma ter-

mészetesen az Operett Színház társulatába bekerülni.

Fontos a tehetségek támogatása

– Az elmúlt években egyre hangsúlyosabbá vált a tehetséges gyermekek felfedezése és támogatása. Elsődleges szerepe van azoknak a kollégáknak, akik a gyerekekkel közvetlen kapcsolatban vannak, ők a nevelőszülők, nevelőszülői tanácsadók, és a gyermekotthonban dolgozó kollégák – mondta Pál Hortenzia, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató, Bács-Kiskun Megyei Területi igazgatója. Nekik kell felismerniük ki miben jó, hiszen lehet valaki tanulmányában kiváló, kitérhet sort teljesítményével, míg másnál művészeti tehetsége mutatkozik meg.

Az önbizalom fejlesztése a cél

– A családjukat vesztett gyerekeknél különösen fontos, hogy önbizalmukat fejlesszük, ezzel is alakítsuk jövőképeket, hogy képesek legyenek célokat kitűzni és el is érni ezeket. Ebben nagy segítséget nyújt a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató tehetséggondozási programja. Ehhez minden forrást biztosítanak, a fizikai, tárgyi környezetet és az anyagi forrásokat is, például magántanárok foglalkoztatását, ha a sport kapcsán merül fel plusz kiadás, legyen az eszköz, ruházat, vagy külföldi verseny támogatása – hangsúlyozta. A nevelőszülői tanácsadó is látja a gyermek képességeit, sokszor ők biztatják a gyermeket egy-egy tehetségkutatóval való indulásra. Így egy gyermek egy-egy versenyen is kitérhet, ilyen például a Ki mit tud. A megyei versenyen sokan megmutatták tehetségüket, a legjobbak mehetek Szegedre, az országos versenyre.

– A tanácsadók motiválják arra a gyereket, hogy mutassák meg tehetségüket, ez ugyanakkor nagyon nehéz, hiszen a családjukat vesztett gyerekeknél pont az önbizalomhiányuk önértékelési problémájuk miatt nem mernek elindulni, ezért mindenképp fontos a kollégák támogatása – fogalmazott a Bács-Kiskun megyei igazgató. Pál Hortenzia Benedek Viki kapcsán elmondta, hogy a lány korábban is a nevelőszülői hálózat részese volt, ám amikor átkerült nevelőanyukájához, akkor indult el azon az úton, ami tényleg támogatta tehetségét, ugyanis itt kezdtek el énektudását kiemelni. Ebben nagy szerepe volt Kocsis Erzsébet nevelőszülőnek és Dr. Bakosné Bácskai Krisztina nevelőszülői tanácsadónak.

– Mindig mondtam a Vikinek, hogy abban tudjuk támogatni, amit ő szeretne. Ha ő ebben megtalálja az élethivatását, akkor ebben. Az biztos, hogy a lány céltudatos felnőtté vált, megtanulta, hogy küzdeni kell a vágyaiért, és ami a legfontosabb a kitartást is megtanulta, amit az élet más területén is kamatoztatni fog – fogalmazott Pál Hortenzia. Azt is hozzátette, hisznek abban, hogy minden gyermekük tehetséges, mindenki jó valamiben.

– Az a feladatunk, hogy észrevegyük ki miben jó, és arra felé terelgessük, hogy meg tudja találni önmagát és fejlődni tudjon – magyarázta.

Hajó Edina

Ki mit tud?-on mutatták meg tehetségüket

November utolsó napján Szegeden rendezte meg a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató tehetségkutató versenyének döntőjét. A megyei elődöntők első három helyezettje vett részt a megmérettetésen és nyűgözte le a zsűrit előadásával.

Minden gyermekben ott van a tehetség, nagyon fontos, hogy ezt meg tudják egymásnak mutatni. Szolgáltatási területünk minden megyéjében szerveztünk elődöntőt onnan több kategóriába az első három jöhetett Szegedre – magyarázta Balogh Zsolt, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettese, a szombati Ki mit tud?-on. A szolgáltató minden évben rendez tehetségkutató versenyeket, a megyei régiós elődöntők legjobbjai november utolsó hétvégéjén, Szegeden mutathatták meg tudásukat az országos versenyen. A 4-24 év közötti gyerekek számos kategóriában indultak, volt, aki verselt, énekelt vagy táncolt, és olyanok is akadtak, akik saját

szerzeménnyel érkeztek. Olyan induló is volt, akiket az elődöntő után raktak egy párba a szervezők, mondván együtt jobbak lehetnek, így például két fiatalember a roma zenét és táncot népszerűsítette. – Fontos a gyermekeinknél az identitás tudat megtartása, hogy nem kell szégyellniük származásukat. Ezt erősítheti az, hogy felléphetnek ilyen produkcióval is. Nagyon fontos hogy mindig legyen a gyerek mellett valaki, aki hisz benne, ugyanakkor a realitás talaján tudja tartani. Ez lehet a lakásotthon vezető, a nevelőszülő, vagy a tanácsadó – tette hozzá Balogh Zsolt.

Kátai Liliána Kecskemétről érkezett, a végzős gimnazista lány verselt – vagy, ahogy ő fogalmazott: slamelt – a színpadon. Saját írásával érkezett, amely egy öt érintő témáról, az érettségiről szólt. – *Többnyire magamnak írok, verset, dalszövegeket, mostanában pedig slam-eket. Sosem álltam még ilyen-nel színpadra, csak az osztály előtt léptem fel eddig. A tanácsadóm beszélt rá a régiós versenyen indulásra, direkt erre írtam a szöveget, illetve a ballagáson is elmondom majd* – mesélte a lány. Előadás óriási sikert aratott, minden zsűritagtól maximális pontszámot kapott.

A gyerekeket öttagú zsűri értékelt, a szolgáltató két munkatársa mellett önkéntesek és támogatók ültek a zsűri asztalnál. Köztük Gratzer-Sövényházi Edit, a Belügyminisztérium Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács fősztályvezetője, aki eredetileg magyar szakos tanár. – *Az ilyen tehetségkutató versenyek mindig nagyon fontosak, a családból kiemelt gyermekek elképesztő hátrányból indulnak, kevesebb az önbizalmuk. Így nekik különösen fontos, hogy támogassuk önbizalmukat – fogalmazott a zsűri egyik tagja.*

A verseny végén minden résztvevő oklevelet és ajándékot kapott. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató fontosnak tartja a tehetségek támogatását, azoknak a gyerekeknek, akik kiemelkedően teljesítettek, további fejlődésük érdekében keresnek pedagógusokat, táncéneket vagy akár magyar tanárt.

Hajó Edina

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató

A speciális szükséglet VIZSGÁLATI TAPASZTALATAI

„A keserűség és fájdalom belső vívódásai között, melyeknek kínjait nem bírja el, csak valami rendkívüli, erőszakos kitöréssel képes könnyíteni magán.”

Beőthy Zsolt

A speciális szükséglet értékelési dimenzióban a Csongrád Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság 2018-as év vizsgálati tapasztalatait használtam fel.

A speciális szükséglet általános jellemzői:

A speciális szükségletű gyermekek személyiségfejlesztése összetett és többirányú szakmai tevékenység, ahol a személyre szóló megkülönböztetett törődés biztosíthatja az optimális személyiségfejlődés szakmai kereteit. A személyiség tartalmakat átadó-átvevő szocializációs folyamat szakaszai meghatározott lépésekben követik egymást a professzionális gyermekvédelmi tevékenység során.

A differenciált fejlesztés során lehetőség nyílik a gondozott gyermek egyéni ízlésformálódásra, melynek során meg-

tapasztalhatja, és kipróbálhatja, hogyan viheti keresztül megfelelő módon az akaratát társadalmilag elfogadott körülmények között.

A személy orientált fejlesztés során biztosítani kell a szabadidő hasznos eltöltésének élményét, mely alatt a spontán tevékenységek tapasztalatai adekvát módon beépíthetők az individuális szerepertoárba.

Szélesednek az élmények megszerzésének lehetőségei mind az emberi kapcsolatok, mind a közösségi viselkedés terén. Tartósan kötődhet olyan felnőtt munkatárhoz, akinek számíthat az önzetlen segítségére.

A gyermekvédelmi gondoskodás egyik leglényegesebb pozitívuma a gyermekek és gyermeksorsok, valamint a professzionális segítői attitűdök individuális különbségeinek tisztelete, amelyek

megalapozhatják a differenciált elbírálás és bánásmód létjogosultságát és eszköztárát.

A gyermekvédelmi ellátórendszer pszichés egyensúlyának komponensei, valamint a stabil, demokratikus és nyugodt feltételek teszik lehetővé, hogy a kompetencia határokat könnyebben megtalálják.

Az ellátás minősége, a szakemberek szemléletmódja az előzetes felkészítés függvénye, ezért kiemelten fontos a kommunikációs készség, a szociális érzékenység és az érzelmi stabilitás fejlesztése a munkatársak szakmai eszköztárában.

A speciális szükségletű gyermekek esetében jelentkezik a legintenzívebben a súlyos helyzetbe került beutaltak életsorsa, ezért kiemelten fontos a traumatikus élmények célirányos csillapítása.

A speciális szükségletű gyermekek vizsgálati tapasztalatai:

A speciális szükséglet hátterében, prioritásként az alábbi okokat tárta fel a szakértői vizsgálat a 2018-as évben:

- elhanyagoltság,
- a szülők erkölcsstelen életvitele,
- bántalmazás,
- szocializációs deficit,
- szerepelakadás,
- identitás krízis,
- indulatkezelési problémák,
- alkoholizmus,
- szerhasználat,
- hajléktalanság,
- kriminalitás.

A speciális szükségletű gyermekek zöme mentálisan, idegrendszerileg és pszichésen leromlott állapotban került az ellátórendszerbe.

A neurotikus, és rendszeresen szerhasználó gyermekek fejlesztésénél az ideális körülmények és a célirányos pedagógiai tevékenység érdekében ellentételezni kell a fixálódott negatív szokásokat.

A legfontosabb szakmai teendőink:

- a szabályszegő viselkedés motívumainak és hátterének a feltárása,
- a kiváltó okok felszámolása,
- célirányos kompenzáló mentálhigiénés tevékenység,
- a szerepbizonytalanság feltérképezése,
- az individuális veszélyeztetettség variánsok elemzése,
- a személyiség belső feltételeinek fejlesztése,
- a szocializációs hiányosságok ellentételezése.

A fixálódott negatív személyiségvonások hátterében a bekerülés előtti külső környezet diszharmonikus fixálódása és a traumatikus élménykomplexum

hatásrendszere mutatható ki. Mindkét pszichés folyamat kedvezőtlen következményeként az elsődleges szocializációs folyamat törést szenvedett, ezáltal a személyiségfejlődés a társadalmi normákkal ellentétes irányultságot mutatott.

A személyiség újraépítéséhez célzott mentálhigiénés modellek társíthatók. A speciális szükségletű gyermekek vizsgálata során megállapítható volt, hogy vonatkoztatási személyként gyakran az apai agressziót interiorizálták. A halmozódó környezeti ártalmak egyre intenzívebben és mélyebben károsították a személyiségüket. A szociálisan elfogadhatatlan viselkedést tovább gyengítették a bekerülés előtti identifikációs negatív élmények.

A serdülőkori tekintélyválság hátterében gyakran a család generációról generációra átadott működési zavarai fedezhetőek fel, ami tartósan disszociális viselkedést indukál.

Abban az esetben, ha a neurotikus hatások alternálnak a kriminális tünetekkel, akkor még a deviáns személyiségzavar nem fixálódott és az individuális válaszreakciók során van a gondozott gyermeknek egészséges én-része és választási lehetősége.

A speciális otthon jellemzői:

A speciális otthon a társadalom klaszterikus „zavarkorrekciós” intézménye. A professzionális elsődleges megelőzési stratégia a hatékony mentálhigiénés fejlesztés megvalósítására a devianciaproblémák esetében mind a specifikus, mind az egyedi szocializációs zavar megszüntetésére irányulhatnak.

A krízisek, a tartós hiányállapotok és a megterhelő élethelyzetek az egyedi sorsállapot olyan összetett szituációi, amelyek során a speciális szükségletű gyermek a megszokottnál lényegesen intenzívebb stressz hatást él át. A viselkedészavarok kezelésében a pozitív irányba ösztönző mikro-környezetnek kiemelt szerep jut.

A disszociális gyermekek korrekciója az alábbi esetekben a legeredményesebb:

- ép realitásfunkciók,
- megtartott raportképesség,
- valamint a viselkedésszerepelakadásban található fejleszhető egészséges szerep-elem.

Minden egyes életvezetési elakadás más formában jelentkezik az individualitás szintjén, ezért egyéni odafigyelést és törődést, támogatást kell biztosítani.

A disszociális személyiségfejlődés korrekciója célirányos terápiás prognózis alapján tervezhető:

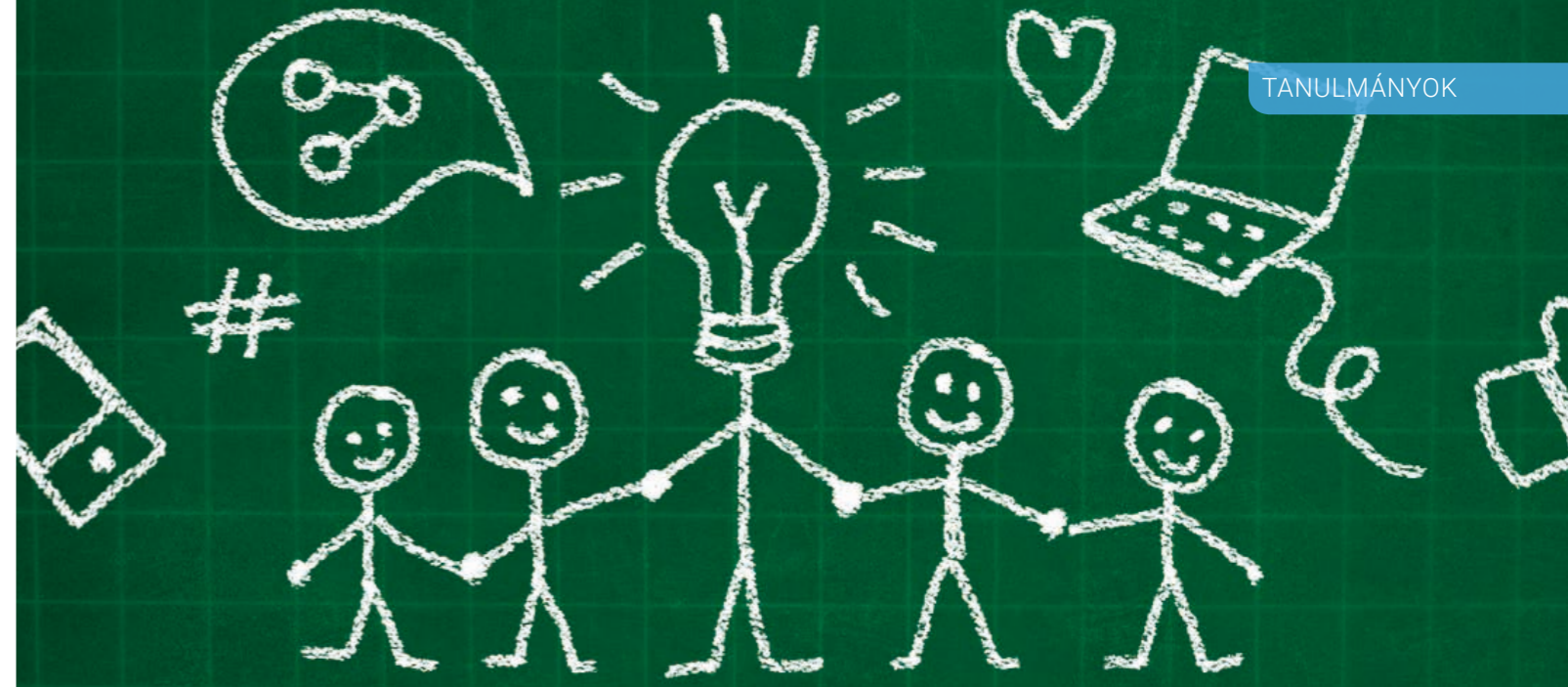
- a viselkedészavarok befolyásolása,
- jól körülhatárolt interakciós folyamatok,
- támasznyújtó professzionális segítőkapszolat,
- problémaorientált neveléstervezés,
- személyre szabott krízisintervenció,
- optimális szintű terápiás beavatkozás,
- szerepelakadás diszfunkcióinak minimalizálása.

A speciális otthonban a kiinduló helyzet, a bemenet determinált és egységesen kimutatható a beutalt gyermekek életében a megzavart személyiségfejlődés.

A familiáris, környezeti és egyéb okok problémás szocializációt indukálnak.

Szent Agota Gyermekvédelmi Szolgáltató

A személyiségkorrekciót folyamatos nevelés és gondoskodás segíti. A végső cél a kompetens és felelősségteljes személyiség megalapozása.

A kimeneti oldalon a legfontosabb teendő, hogy a kikerülő fiatalok rendelkezzenek azokkal a személyiség tulajdonságokkal, amelyek a munkaerő piaci körülmények között az elhelyezkedési esélyt növelhetik:

- érzelmi stabilitás,
- kitartás,
- tolerancia,
- kreativitás,
- és problémamegoldó képesség.

Összegzés:

A szocializációs elakadást kísérő tanulmányi kudarcok az érintett gyermekeknél az önkifejezési funkciókat befolyásolják elsősorban, amelyek visszahatnak az új információk feldolgozására, valamint az ismeretanyag kognitív rendezésére, és hatékony feldolgozására.

Elakadást okoznak a tudattartalmak vonatkozásában, ezért már a sikertelenség első megjelenésekor biztosítani kell szervezni az optimális felzárkóztatást, hogy a lemaradás ne érje el a pótolhatatlanság szintjét.

A folyamatszabályozás során a nevelői attitűd folyamatos fejlesztésével lehet a szakmai munkavégzés hatékonyságát fejleszteni.

A pszichés problémák közül a vizsgálati tapasztalatok alapján az alábbiak voltak a legjelentősebbek:

- felelőtlen életmód,
- irreális önértékelés,
- önsorsrontó életviteli tendenciák,
- beilleszkedési képtelenség,
- agressziókezelési nehézségek,
- felerősödött személyiségzavar.

A megzavart személyiség helyreállításához intenzív mentálhigiénés módszerek szükségesek.

A pszichés zavar megerősödésében a kortárs csoport hatásainak fontos szerepe van. A negatív elsődleges kapcsolati élmények következtében lelki elakadás alakul ki, ami gátlón hat minden fontos pszichés funkció fejlődésére és tartós krízisállapothoz vezethet.

A személyiség a normatív és adaptív társadalmi együttélésre a szerepépítés folyamatában fejleszhető.

Az elsődleges korrekciót a magatartás szintjén jelentkező zavarokra kell irányítani. A személyiség alakítását az új és megfelelő cselekvési minták hatékony kiépítésével és begyakoroltatásával valósíthatjuk meg.

Az életsors rendezése során a személyes terápiákat mindig egyénekre kell tervezni. A hatásszintereket, a mentálhigiénés tevékenység fő vonalához és a legfontosabb fázisokhoz kell igazítani.

A reszocializációs folyamatok során a fejlesztés individualizált és differenciált megtervezése az elsődleges feladat, amelynek alapjául a mentális összetevők lineáris összefüggéseinek feltárása és az életút ok-okozati elemzése szolgál.

Kiemelt jelentőségű az indulati feszültség érvényesítési és a konfliktushelyzetek megoldási technikáinak társadalmilag elfogadható irányba való fejlesztése:

- az alkalmazkodási nehézségek csökkentése,
- az önkiszolgálási szokásrendszerek megtanulása,
- az inger gazdag környezeti hatások szélesítése,
- stressz kezelő képesség fejlesztése,
- az indulati feszültség eredményes elhárításának begyakorlása,
- a személyiség belső szabályzórendszerének a stabilizálása,
- a mindennapi életben jelentkező nehézségek frusztratív hatásának csökkentése,
- a gondozott gyermek számára feszültséget okozó helyzetek csillapítása,
- a társas kapcsolatokban az adaptív és normatív viszonyulás elsajátítása.

Összességében a speciális szükségletű gyermek esetében a szociabilitás fejlesztésével kerülhető el, hogy a kikerülésekor ne legyen pszichésen instabil helyzetben. Az egyéni szereprepertoár fejlesztésével lehet elérni, hogy az ellátórendszeren kívüli világhoz és annak sokszínű külsőségeihez életigenlő módon és jövőorientáltan tudjon viszonyulni.

Beóthy-Fehér László

ANYAOTTHONI ELLÁTÁS

Lakásotthoni műhelymunka

Hajdúnánáson, a Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ 10 lakásotthonát működtet. 2018 óta az egyik lakásotthon anyaothton, amely 6 anya és 6 gyermek befogadására alkalmas. Az anyák a gyermekvédelmi szakellátásba utalt, de még nem nagykorú, ám teljes jogú ifjú hölgyek, ugyanakkor az ifjú anyák mellett 1 fő utógondozotti ellátással veheti igénybe a szolgáltatást.

Az anya-gyermek-otthon pályázati források felhasználásával került teljes körű felújításra, korszerűsítésre, energetikai beruházásokra.

A gyermekvédelmi szakellátásban egyre több fiatal leánynak, leányszármazóknak lesz szüksége erre az ellátási formára. Örvenletes tény, hogy az abortusz, művi terhesség megszakítás helyett, egyre többen döntenek a gyermek élete mellett, az élet védelme érdekében. A szakellátásban egyre nagyobb szerepet vállaló történelmi egyházak minden tekintetben a támogatásukról biztosítják a születendő gyermekeket, és édesanyjukat. Az egyházak fontosnak tartják, hogy az édesanyók ne szakadjanak el a gyermeküktől, képessé váljanak a gyermek nevelésére, amihez segítséget is kapnak.

A szakellátás keretén belül régi szakmai gyakorlata alakult ki a nevelőszülőnél

történő együttes ellátásra, ennek lehetőségei adottak, működik. A gyermek- és lakásotthonokban ez az együttes ellátás nem bevett gyakorlat, a szükséglethez képest alulreprezentáltak tűnik, bár erre egzakt felmérést nem sikerült találni.

Ilyen típusú ellátás keretében a lakásotthoni normál és különleges ellátás ötvö-zése történik, hiszen a gyermekvédelmi szakellátásban élő, nevelésbe vett fiatal-korú anya szükséglete szerinti normál nevelésben részesül, a gyermeke - életkorából adódóan - különleges ellátásra jogosult. Így a lakásotthonban 12 nevelésbe vett gyermek nevelkedik az életkorának megfelelő ellátás szerint, hat kamasz és hat csecsemő.

A lakásotthon nevelés szakmai programja szerint a szakellátásban nevelkedő fiatal anyákat képessé kell tenni a saját gyermekének a nevelésre, úgy, hogy a saját nevelése sem fejeződött még be.

A fentebb említett ellátással kapcsolatosan hasznosnak ítéltető a jó gyakorlatok összegyűjtése, annak érdekében, hogy minél elterjedtebbé, a szükségleteknek megfelelően kielégíthető legyen ez a szükséglet is.

Egy kis kitérőként idézzük fel a gyermekotthoni ellátás fogalmát, illetve az anya-gyermek együttes ellátására vonatkozó szakmai és jogi fogalmakat:

„A gyermekotthon megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos

gyermekintézmény, amely a gondozott gyermekek számára alaptevékenységként biztosítja az otthont nyújtó ellátást, a fiatal felnőttek számára utógondozói ellátást biztosít, szükség esetén külső férőhelyeket működtet. A gyermekotthonnak legalább 12, legfeljebb 48 fő ellátására alkalmasnak kell lennie. A gyermekotthonokban a gyermekek csoportokban élnek, egy csoport létszáma maximum 12 fő lehet. A gondozást-nevelést szakképzett nevelő(k)ből, gyermekfelügyelőkből és gyermekvédelmi asszisztensekből álló munkacsoport biztosítja. Rajtuk kívül minden gyermekotthonban működik család-gondozó-utógondozó; pszichológus és fejlesztőpedagógus is. Az anya és gyermeke együttes ellátása a gyermekotthon a gondozott kérelmére befogadhatja annak saját gyermekét, a gyermek otthontalanává vált szülőjét, valamint a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyát is.

Cél az anya-gyermek kapcsolat fenntartása, erősítése olyan szintig, hogy a gondozás befejeződésekor együtt tudjanak lépni az otthonból egy stabil környezetbe. Fontos az is, hogy ez alatt az idő alatt az anyák tanuljanak, és lehetőleg olyan szakmát szerezzenek, amiből később akár önállóan is meg tudnak élni gyermekükkel.”

A Hajdúnánási anyaothton működésével kapcsolatosan - többek között - az alábbi

ak szerinti szakmai tájékoztatást kaptuk. „2018-ban kezdtük meg a működésünket, rögtön megtelt.” Elmondásuk szerint a 2 ágyas szobát szeretik az anyák. A gyönyörűen felújított lakásotthonban a teljeskörűen berendezett szobák mellett kapcsolattartó helyiség is van, valamint egy többfunkciós, nagyon jól hasznosítható terasszal is rendelkezik.

A leányoknak az iskolai végzettségük okozza a legtöbb gondot. Élethelyzetükből adódóan nem tanulnak, nem szeretnek tanulni és dolgozni sem nagyon. Nagyon elenyésző a kivétel. Sokszor azonban az igények elrugaszzkodnak a lehetőségektől és a realitásoktól, ami nem áll távol a szakellátásba utalt hasonló korú, de nem kisgyermekes társaitokétól.

Előfordulnak szökő fiatalok a terhesség ideje alatt, de ennél többször fordul elő, hogy a baba megszületése után nem szökik el, hanem nevelni kezdi gyermekét, ugyanis felbred benne a felelősség-tudat, amelynek „kihasználása” sokat segít a nevelési folyamatban mindkét „gyermeknél”.

Sok gondot okoz az is, hogy sok a szenvedélybeteg anya. A dohányzás szinte kivétel nélküli körülményben, emellett a különböző függőséget okozó szerek használata is előfordulhat. Az anya egészségének veszélyeztetése mellett a magzatfejlődését, életét is veszélyeztetheti. A gyermek is fejletlenül, különböző fokú lemaradással, egészségkárosodással születhet, gyakran koraszülöttként, pontosan az ilyen gondozatlan terhes-ségből fakadóan.

Az apák helyzete nagyon rendezetlen, pedig a gyakorlat azt mutatja, hogy az apa aktív jelenléte sokat segít/segíthet a gyermek nevelésében, a tényleges család összekovácsolásában, a jövőre vonatkozó gyermek nevelésre hosszú távon képessé tevésében. Itt sem lehet általánosítani, de lényegesen több az idősebb apa, mit a kortárs.

A lakásotthon munkatársi gárdája: 5 gyermekfelügyelő + 1 lakásotthon-vezető, ami nem különbözik más lakásotthonok jogszabályban nevesített szakmai létszámától. Itt azonban többlet feladatot ró a gondozó személyzetre a pici babák melletti segítség és a gyakori kísérés - orvos, védőnő, fejlesztő foglalkozások, etc. - kíséret nélkül sajnos nem úgy foglalkoznak velük, mintha nem szakellátásba nevelkednének, sajnos ezen a területen is sok még az előítéletesség.

Védőnőkkel és nőgyógyászati szakellátással, fejlesztő foglalkoztatásokkal, gyógytorna, kardiológia, fül- orr- gégészet, speciális diéták: fontos az együtt-

működés, magánrendelés igénybe vétele esetén - amennyiben szükséges - az intézmény biztosítja a felmerülő költségeket. A szakmai kapcsolati tőke nagyon fontos: szakmai kerekasztal-beszélgetések a társszakmák szereplőivel. A tapasztalat azt mutatja, hogy erre nyitottak,

és a szakellátás részletesebb megismerése és megértése után tud változni a helyzet.

Az anyatejes táplálást, annyira nem szeretik az anyukák a vele járó kényelmetlenségeket: éjszakai felkelések, anyatej lefejtése, etc. A tápszertől 4 órát alszik, ezt látják és így az egyszerűbb és kényelmesebb megoldást keresik, preferálják. Komoly szakmai kihívás az anyatejes táplálás fontosságának és hasznosságának megtanítása.

A fiatal anyák együtt nevelésében a gyermekükkel a családi kapcsolatok különösen hangsúlyosan szerepelnek, a jó családi kapcsolatok nagyon sokat segítenek, mindamelllett, hogy a szakellátásba került fiatalokra nem biztos, hogy ezek a stabil családi kapcsolatok a jellemzők. Ezek kialakítása nagyon fontos szakmai feladat. Az apák szerepének jelentősége is hangsúlyossá válik. Nehezíti a helyzetet, hogy az apák nem tesznek apasági nyilatkozatot, illetve későn ébrednek rá ennek a lehetőségére. Általában az apa,

aki nem tett apasági nyilatkozatot, nem kérhet kapcsolattartást, nem is tarthat kapcsolatot, kvázi ő egy idegen. Már 7 hónapos is lehet a gyermek, mire minden jogi aktus lezajlik. Azért az apák többségében felbred, felbreszthető az igény a gyermekének a nevelésére.

A lakásotthon működésének minél kisebb zavarása mellett tettünk látogatást az anyaothtonban: A látogatás tapasztalatait összesítve az alábbiakról nyilatkoztak a kollégák, szakemberek:

- nyugalom és béke,
- pozitív benyomás,
- az egyik nevelőszülői hálózat vezetője is szeretne ilyet
- egyszerre több anya és gyermek szállítása is lehetséges ilyenkor a dolgozókon kívül be lehet vonni a családtagokat
- a munkatársak gyakorló anyák és nagymamák
- melegszívű, empátikus dolgozók
- tapasztaltak és szakellátást is megjárt, ott felnőtt kollégájuk is van
- Program: Az önálló életre nevelés
- Keresztény életrajzi megjelölés
- havonta liturgia,
- igény szerinti hitélet,
- lelki vezető jelenléte az otthonokban.

21 éves korig maradhatnak az anyukák a szakellátás rendszerében, az utógondozói ellátás igénybe vételét kihasználva, de hogy mi lesz utána, ez egy nagyon fontos kérdés, hiszen a munka sikere a képessé tevésben nyilvánul meg. A nevelés „végén” a családba kerülés – visszakérik – lenne a legmegnyugtatóbb, és kikerülni az újbóli nem kívánt terhesség kialakulását. Fontos a felvilágosításra és a megelőzésre nagy hangsúlyt fektetni.

SIKERÉLMÉNYEK! Sok-sok sikerélmény - amely fentiekben is megfogalmazódott - lendítik előre ezt a viszonylag új ellátási formát, a tapasztalatok összegyűjtése előrevetíti a siker lehetőségét. A fentieket összefoglalva siker a gyermek nevelésére nevelés képessé tevése. Az ehhez vezető úton sok múlik a kapcsolattartáson. A családi kapcsolatok - régi vagy új - megteremtése hatalmas esélyt jelent az anya és gyermeke részére is. A továbbfolytatáshoz van védőháló, ha lehet a családdal tovább dolgozni.

Szűgyi János

NEVELŐSZÜLŐS CSALÁDOK KOHÉZIÓJÁNAK ÉS HIERARCHIKUS RENDSZERÉNEK LEÍRÁSA SERDÜLŐK ÉS PRESERDÜLŐK SZEMSZÖGÉBŐL (1. RÉSZ)

A család

A család fogalma alatt a szociológia olyan emberek közösségét érti, akiket vérségi vagy jogi (házasságkötés vagy örökbe fogadás) kapcsolat köt össze, és legalább két generáció képviselteti magát benne (Bodonyi & Hegedűs, 2006). A pszichológia szemszögéből a családot érdemes elsősorban az alapján vizsgálni, hogy a család a tagjait mennyire segíti a mindennapi életben, a testi-lelki fejlődésben, a társadalomba való beilleszkedésben, és az abban való helytállásban.

Az egyik fontos tényező, hogy a család mennyire képes betölteni három alapvető társadalmi funkcióját: a reprodukciós, a gazdasági valamint a segítő-, támogatófunkciót (Vajda & Kósa, 2005). A támogatófunkciót Caplan (1976 id.: Komlósi, 1997) kilenc alfunkcióra bontja: információgyűjtés és -értelmezés; gyakorlati segítségnyújtás; problémamegoldás; a család, mint az értékrend és az identitás egyik fő forrása; visszajelentő-útmutató rendszer; referencia- és kontrollcsoport; valamint a kikapcsolódás és regenerálódás közege. Ezen funkciók megléte a családok megfelelő működéséhez és a bennük nevelődő gyermekek egészséges fejlődéséhez feltétlenül szükséges, ezért előfordulhat, hogy bizonyos funkciók területén hiányosan működő vérszerinti családból a gyermeket egy másik, számukra megfelelőbben működő családi közösségbe átemelve az rohamos fejlődésnek indul. Ebből indul ki a gyermekvédelemben dolgozó szakember is, mikor egy gyermek családból való kiemelését, és nevelőszülői családban történő elhelyezését kezdeményezi.

Salvador Minuchin problémás fiatalokkal és családjaikkal dolgozott. Családról alkotott strukturális felfogásában nagy szerepet kapnak a családon belüli alrendszer, a kohézió, illetve a határok, melyeket szabályok alkotnak. Az alrendszerek a különböző családtagok csoportjai, akik különböző szabályok mentén tartoznak össze vagy válnak külön. Ilyenek a nem alapján női vagy a férfi alrendszer, vagy a hierarchiában elfoglalt hely alapján a szülői vagy a gyermeki alrendszer. Az ezeken belül vagy közöttük ható összetartó erő a kohézió (Minuchin, 2005). David Olson 1979-ben a strukturális elmélet alapfogalmait tette mérhetővé a circumplex modelljével úgy, hogy a kohéziót és a flexibilitást egy kétdimenziós koordináta-rendszer két tengelyén ábrázolja. Így a modellen behatárolt területek alapján a terápiába érkező családok besorolhatóvá válnak egy-egy

kategóriába. A terapeuta ezt, és a család élethelyzetét egyaránt figyelembe véve döntést hozhat az intervenció irányáról és erősségéről (Kisgyörgyné Pongrácz, Tóth, Mirnics, Bagdy, & Vargha, 2006).

A nevelőszülői családok

A nevelőszülőknél történő elhelyezés célja, hogy a család segítő- és támogatófunkciói a gyermek vérszerinti szülőktől való távollét alatt is érvényesüljenek, miközben a vélhetőleg a normalitáshoz közelebb álló család az egészségesebb szocializáció irányába tereli a gyermeket. Tehát ez az elhelyezési forma elsősorban a gyermek érdekeit szolgálja, de viszonylag kevés kutatás irányul arra a kérdésre, vajon a befogadó családnak, mint rendszernek, milyen jellegzetességekkel kell rendelkeznie és milyen változásokon kell keresztül mennie, hogy egy jól funkcionáló nukleáris családból egy hasonlóan megfelelően működő nevelőszülői családdá váljon.

A kevés ilyen kutatások egyikét Kathleen Eastman végezte 1979-ben. Első a jellegzetességek közül, hogy a nevelőszülői hálózattal való folyamatos kapcsolattartás miatt a családok kénytelenek nyitott rendszerként működni, ráadásul a hálózat ebben a helyzetben hierarchiában főléjük van rendelkezve, így a szülőök elengedhe-

tetlenül veszítenek hatalmukból családi életükben is. Második az ideiglenesség, ami bizonytalanságot okoz a tagokban, viszont annak is van árnyoldala, ha a gyermek huzamosabb ideig egy családnál marad, mivel nő a kötődés és ez ezzel a szeparációs szorongás is.

A különböző nevelőszülői családok a fenti belső konfliktust három féle módon oldják meg (Heidburrt, 1995). Bizonyos családok úgy döntenek, hogy teljesen integrálják a saját családjukba a hozzájuk érkező szakellátott gyermekeket – ezt nevezi Heidburrt „nyitott határú” („Open Boundary” – 1995, pp. 26.) családnak (2. ábra/A). Ezeknek a nevelőszülőknél fontos, hogy ugyanúgy kezeljék vérszerinti és nevelt gyermekeiket. Ugyanakkor az ilyen családokban a hazagondozás vagy gondozásihely-váltás nagyobb stresszel jár, és megintatja a biztonságérzetet. Emellett az egyenlő bánásmód nehezen megvalósítható, mivel gyakran a szakellátott gyermekek több időt és figyelmet igényelnek, ami a vérszerinti gyermekekben azt az érzést keltheti, hogy velük nem foglalkoznak annyit.

Egy másik felfogásmód volt, melyben a nevelőszülő és vérszerinti gyermekeik alkotják a családot, és abba nem számítanak bele a nevelt gyermekek (2. ábra/B) – ezt nevezte Heidburrt „kemény mag” („Solid Nucleus” – 1995, pp. 26.). Itt a szakellátott gyermekek olyan gondoskodásban részesülnek, mintha a távolabbi rokonokhoz kerültek volna (Thomlinson, 1991 id.: Heidburrt, 1995). Ez megkönnyíti a vérszerinti család és a nevelőszülői család kommunikációját valamint a stabilitást fokozza azáltal, hogy erősíti a nevelőszülői család eredeti tagjainak pszichés védelmét. A hátránya viszont az, hogy így kevésbé érvényesülnek a család azon sajátos jellegzetességei, ami miatt hatékonyabb tud lenni az intézményi elhelyezésnél.

A kettő ötvözete a „szelektív integráció” („Selective integration” – 1995, pp. 26.), melyben a családhoz nem csak a házaspár és biológiai leszármazottai tartoznak, hanem a

velük hosszú ideje együtt élő szakellátott gyermekek is (2. ábra/C). Ez a felfogásmód bizonyosfajta szabadságot ad a rendszer tagjainak, hogy önállóan definiálják, kit tartanak a családjuknak: az épp bekerülő gyermekek nem szembesülnek olyan mértékű lojalitáskonfliktusokkal, mint az első esetben, viszont akiknek nincs lehetősége hazagondozásra, azok egy család szerves és egyenrangú tagjává válhatnak.

Végül, de nem utolsó sorban a nevelőszülői családok egyik legnehezebb feladata, hogy megfeleljenek a gyermek ambivalens igényeinek (Eastman, 1979). Ez abból ered, hogy a diszfunkcionális családból kiemelt gyermeknek fejlődnie kell, így a családnak flexibilisnek kell lennie, hogy meg tudja adni neki azt a támogatást, amit változásának adott szintjén igényel, és azokat az elvárásokat, amelyekkel már meg kell küzdenie. A fentiek mellett a gyermeknek a stabilitásra is nagy szüksége van.

Az Olson-féle Circumplex Modell segítségével azonban különbséget tehetünk az egészséges és a túlzott mértékű flexibilitás, illetve strukturáltság között, emellett pedig a stabilitás egyik alapjául szolgáló tagok közötti összetartás mértékéről is értékes információkat nyerhetünk. Ezt használta fel Schreiner is (1989) a nevelőszülői családok szerkezetének leírásához. A flexibilitás skálán a vizsgálatban résztvevő nevelőszülői egységesen magasabb értékeket mutattak, a kohéziós skálán azonban az anyák az erősebb kohéziót preferálták, az apák viszont az alacsonyabbat. Ennek eredménye a gyakorlatban, hogy a rugalmas családok könnyebben integrálják a hozzájuk érkező gyermekeket, a szülők közötti nézetkülönbség a kohéziós értékekben pedig elősegíti, hogy a házaspár tagjai kiegyensúlyozott egymást. Ha a gyermek kötődési szükségletét szeretné kielégíteni, az anyához, amikor függetlenségre vágyik, az apához fordul, így a család összességében a skála egészséges értékei belül maradhat. (Schreiner, 1989).

Nevelőszülői családok Magyarországon

A magyarországi nevelőszülői családok helyzete és pszichológiai sajátosságai a magyar társadalomba és kultúrába beágyazottan jelennek meg, ezért fontos a téma áttekintése a magyar szakirodalomban is.

Kálmánchey Márta (Kálmánchey, 2001) többek között a nevelőszülőkhöz való kihelyezés, és az ottani élet specifikus problémahelyezeteit vizsgálta, és megállapította, hogy mivel a kihelyezés után a családnak speciális fejlődési krízisekkel kell szembenéznie, a stabil működés kialakulásához körülbelül másfél-két évre van szükség. Az első periódus az ismerkedés, amikor kiderül, hogy a család tud-e együtt működni. Ezt – ha sikeres – a „mézeshetek” követik, a gyermek igyekszik megfelelni

az elvárásoknak, hogy érezze a család elfogadását. Ezt követően próbára teszi a családot, keresi a határokat, jellemzően például a túlevés, a figyelemfelkeltés, nyílt vagy implicit agresszió, hazudozás, lopás vagy akár hisztériás rohamok formájában. Végül, mikor a határok világossá válnak és a család összeszokott, akkor alakul ki a családi egyensúly. Azonban ez nem jelenti, hogy a problémák megszűnnek: az egyensúly nem egyezhet meg az átlagos vérszerinti családok ideális homeosztázisával (Kálmánchey, 2001), mivel a nevelőszülői családban mindig számolni kell az ideiglenességgel. Emellett a nevelt gyermekekben megjelenhet másodrendűség érzése; számukra sokkal nehezebb az óvodáskorban kezdődő és serdülőkorban újra megjelenő ödipális érzések feloldása; valamint a vérszerinti és a nevelőszülői család közötti különbségek a gyermekben lojalitáskonfliktust idézhetnek elő.

Az eddig leírtakból látható, hogy annak ellenére, hogy a gyermeket saját érdekében, veszélyeztető környezetéből kiemelve egy megfelelően működő családi közegbe helyezük, családi élete nem lesz problémamentes, mely megmutatkozik pszichológiai fejlődésében és szociális kapcsolataiban is. Felmerül tehát a kérdés, hogy ez a nehézségekkel teli közeg képes-e egy stabilabb, megbízhatóbb és elfogadóbb közeget teremteni a gyermeknek, mely lehetővé teszi számára az egészséges és kiegyensúlyozott életet.

Célkitűzés

Két fő kérdéskörben végeztünk kutatásokat. Első ezek közül a nevelőszülői családok leíró jellegű vizsgálata volt kohéziós-, hierarchia- és flexibilitásmutatók alapján. Ezt követte a vizsgált gyermekek vérszerinti és nevelőszülői családjainak összehasonlítása. Ez utóbbi témát a cikk folytatásában tárgyalom. A családot közvetlenül a gyermek percepcióján keresztül vizsgáltuk.

Módszerek

Vizsgálati személyek

A kutatásban 12-12 nevelőszülői családban elhelyezett fiú és lány vett részt, akik 12-16 év között voltak, minimum két éve éltek az adott gondozási helyen és rendszeresen tartották a kapcsolatot vérszerinti családjukkal.

Mérőeszközök

Vizsgálatunkhoz elsőként Thomas M. Gehring Family System Test (FAST) című tesztjét használtam, melyet Magyarországon Családstruktúra tesztként is ismernek (Baktay, 2006). Ez olyan projektív mérőeszköz, mely a család strukturális jellegzetes-

segeit kvalitatív és kvantitatív szempontból egyszerre vizsgálja akár egyéni, akár csoportos teszthelyzetben, így kutatásra és diagnózisra egyaránt alkalmazható már 6 éves kortól. A teszt méri a kohéziót, mely a család egészét, és annak egyes alrendszereit tartja össze, valamint a családtagok közötti hierarchia-különbségeket, emellett információval szolgál a különböző generációkat elválasztó határok minőségéről és a családszerkezet rugalmasságáról is (Thomas M Gehring, 2010). A tesztanyag egy négyzet alakú, négyzetátlós táblából, illetve férfi és női bábukból, és magasító korongokból áll, melyek lehetővé teszik a családi kapcsolatok erősségének mérését és a egyes családtagok közötti hasonlóságok, illetve különbségek kvantifikálását (Thomas M Gehring, 2010).

Az eredeti tesztben a vizsgálati személy három helyzetben jeleníti meg a családját: tipikus, konfliktusos illetve ideális szituációban.

Vizsgálatunkban a teszt végső formájához képest két változtatást eszközöltünk. Elsőként csak az első, a tipikus helyzetet használtuk fel, viszont a vizsgálati személyeknek meg kellett jeleníteni a vérszerinti családjuk és a nevelőszülői családok tipikus kapcsolatrendszerét is. Emellett a pontozást a jobb kvantifikálhatóság érdekében nem az aktuálisan használatos klinikai módszer alapján végeztük, hanem visszatértünk a kaliforniai kutatásban (Thomas M Gehring, 2010) már korábban használt matematikai alapú pontozáshoz.

A másik általunk használt eljárás a FACES (magyar nevén Olson-féle Családi Teszt, tehát OCST), mely David Olson Circumplex modellje alapján készült. Ennek legújabb verziója a FACES IV, melyet Kisgyörgyné Pongrácz és munkatársai (2006) Magyarországon is validáltak. A 62 ítelemű álló teszt összesen 8 alskálát tartalmaz: 3-3 hételemes alskála írja le a kohézió és a flexibilitás dimenzióit, melyben szerepelnek állítások a kiegyensúlyozott, illetve a túlzó- és az alulműködéssel kapcsolatos kiegyensúlyozatlan működésre; ezen felül további alskálát képez a családi kommunikáció, valamint a családdal való elégedettség, melyekben egyenként 10 állítás található. Az állítások megválaszolása ötfokú Likert-skála segítségével történik.

Az adatok elemzéséhez az SPSS statisztikai programot használtuk.

Eljárás

A vizsgálatot a Fővárosi Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat épületében végeztük egy vizsgálószobában.

Első lépésként egy féligstrukturált interjú formájában anamnézist vettünk fel a nevelőszülővel, mely a vizsgált gyermek vérszerinti családjából való kiemelésének okaira és körülményeire fókuszált, valamint jelenlegi kapcsolataira mind vérszerinti, mind az öt nevelő családjával. Ezt követően következett a FAST felvétele, melyet a vizsgálati személlyel négy szemközti helyzetben tettük meg, miután a nevelőszülő elhagyta a helyiséget. Végül a FACES IV felvételével zártuk a találkozást.

Eredmények és következtetések

A szakirodalom elemzése és a kutatás lefolytatása során két témakörrel foglalkoztunk behatóbban, melyek közül jelen cikkünk a nevelőszülő családok speciális helyzetéből adódó jellegzetességeinek leírását céloztuk meg, összhangban Heidburttal (1995), aki tanulmányában részletesen leírta a nevelőszülő családok struktúrájának három formáját. Ebből indultunk ki, mikor különbségeket kerestük az egymással vérségi kapcsolatban is álló családtagok, és a teljes nevelőszülő család kohézió, illetve hierarchiamutatóiban a FAST teszt alapján. Szignifikáns különbséget találtunk ($T = 53$ $Z = -2,772$ $p = 0,005$ (kétoldalu) $r = -0,566$) a teljes nevelőszülő család ($Mdn = 10,13$) és a nevelőszülő család vérszerinti tagjai ($Mdn = 10,65$) közötti kohézióban a vérszerinti tagok javára. Ez arra utal, hogy a szakellátott gyermekek percepciója szerint a nevelőszülő vérszerinti gyermekekkel egy kemény magot alkotnak, melybe nem tartoznak bele a nevelt gyermekek. Ez bár sikeres védelmi stratégia a nevelőszülő család vérszerinti gyermekei számára, megnehezíti azt, hogy a szakellátott gyermek biztonságban tudja magát, és sajátjának érezze nevelőszülő családját. Ez alátámaszthatja a kohézióra vonatkozó eredményeinket és ezekre született magyarázatainkat, hogy bár a vérszerinti család funkcionális működése hibás és nem biztosítja a gyermek fejlődési szükségleteit, ugyanakkor a gyermek érzelmi kötődése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír. A nevelőszülői hálózatok munkatársainak érdemes erre a kérdésre jobban koncentrálnia a családok edukációja és támogatása során, és bemutatni nekik a „Szelektív integráció” lehetőségét (Heidburtt, 1995), mely a vérszerinti gyerme-

kek védelme mellett a kiemelt gyermek nevelőszülő családba való érzelmi integrációjának kérdését célozza. Így érdemes lenne a kiemelt gyermek szemszögéből a kiemelés következtében kialakuló érzelmi veszteségek feldolgozását a nevelőszülő családdal együtt kezelnie. Ebben az esetben ugyanis szemantikus konfúzió, vagyis olyan jelentésszavar alakulhat ki, amelyben a kommunikáció résztvevői a befogadást eltérő értelemben használják és értelmezik. A nevelőszülő család ilyenkor például hálát vár a befogadásért, és nem érti a gyermek opponáló viselkedését és a vérszerinti szülők irányába érzett elköteleződését, ez pedig nehézségeket jelent mind a család, mind a gyermek számára. Ez a kutatási eredmény egy szisztematikus vizsgálattal is magyarázza a szociális szférában dolgozó emberek gyakorlati megfigyeléseit (Kálmánchey, 2001).

A fenti témában a második kérdés az volt, hogy a vizsgált személy szorosabbnak érzi-e a kapcsolatát a vérszerinti testvéreivel ($Mdn=10,49$), mint nevelőszülő családjával ($Mdn=10,13$), mely kompenzálhatná a gyermek számára a nevelőszülő család „kemény mag” voltát. Ezt a feltevést nem igazolta a statisztikai próba: $T=145$ $Z=-0,143$ $p=0,886$ (kétoldalu) $r=-,029$. A harmadik, és egyben utolsó vizsgálat, melyet elvégeztünk a gyermeki alrendszeren belüli hatalomelosztás tulajdonságait vizsgálta. Feltételeztük, hogy mivel a nevelőszülő erősebb kohéziót mutattak vérszerinti gyermekekkel, ezáltal az ő hatalmuk megnőtt a nevelt testvéreikhez képest. Ezt sem támasztották alá a statisztikai próbák ($T=18$ $Z=-1,649$ $p=0,099$ (kétoldalu) $r=-0,336$), tehát nagy valószínűséggel az erős kohézió a vérszerinti családtagok között nem jelenti azt, hogy a szülők előnyben részesítik biológiai gyermekeik akaratát nevelt gyermekekkel szemben.

Korlátok és kitekintés

Kutatásunk során akadályozó tényezők merültek fel a felhasznált mérőeszközökkel, a vizsgálati csoporttal illetve az adatelemzéssel kapcsolatban. Elsőként az jelzett problémát, hogy mind a FAST, mind a FACES IV a klasszikus értelemben vett családokra lett validálva, így a tételek nehezen voltak értelmezhetőek az adott élethelyzetben, illetve az elemzés során nem tudtuk figyelembe venni az olyan személyeket, akik nem tartoznak a nukleáris családhoz, a gyermekek mégis feltünteték őket. Emellett gátolta az egyértelmű hipotézistesztesztést, hogy csak a vérszerinti család vizsgálatában találtunk korrelációt a két teszt között, tehát a változó nevelőszülő családoknál nem voltak egymásnak megfeleltethetőek.

A vizsgálati csoport kapcsán felmerült akadályozó tényező volt, hogy a társadalmi csoport, melyet elemeztünk, nagyon diverz, és bizonyos információkra – mint például az adott nevelőszülő családnál töltött idő, illetve a kapcsolattartás intenzitása – nem tudtuk szűrni. A jövőben érdemes ezen kritériumok alapján létrehozott homogénebb vizsgálati csoportokban összehasonlítani a család strukturális tulajdonságait egy egész országra kiterjedő kutatás keretében.

Végül az adatok elemzése során találkoztunk azzal, hogy egyes vizsgálati személyek megtagadták néhány teszt kitöltését, így bizonyos próbákban az elemszám csökkent.

Összességében a kutatás segítségére lehet a gyakorló nevelőszülőknél a hozzájuk kerülő gyermekek integrációjának végiggondolásában, emellett pedig új szempontokat adhat a nevelőszülői tanácsadók számára a hozzájuk tartozó családok vizsgálatában és megsegítésében. Végül, de nem utolsó sorban a vizsgálat egyes elemei beemelhetőek a nevelőszülők képzésébe, illetve a felkészítésbe egy új gyermek befogadása kapcsán.

Irodalomjegyzék

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Baktay, G. (2006). CS-S-T (Családstruktúra teszt). In E. Bagdy, G. Baktay, & Z. Mirnics (Szerk.), Pár- és családi kapcsolatok vizsgálata. Budapest: Bölcsész Konzorcium. Elérés forrás <http://www.webcreator.hu/tankonyv/>

Beóthy-Fehér, L. (2004). Kiment-szabályozás - A gyermekvédelmi gondoskodás input oldala. Család, gyermek, ifjúság, 13(5), 26–30.

Berta, J., & Csabai, K. (2014). Szocializáció gyermek- és serdülőkorban. Elakadások, zavarok és kibontakozás. Budapest.

Bodonyi, E., Busi, E., Hegedűs, J., Magyar, E., & Vizely, Á. (2006). Család, gyermek, társadalom. (J. Hegedűs, Szerk.). Budapest: Bölcsész Konzorcium.

Eastman, K. (1979). The Foster Family in Systems Theory. Child Welfare, 58(November), 564–569.

Gehring, T. M. (2010). Family System Test (FAST). Budapest: OS Hungary Tesztfejlesztő Kft.

Heidburtt, J. (1995). All in the family home: The biological children of parents who foster I + I.

Kálmánchey, M. (2001). Nevelőszülőnél élő gyerekeknél előforduló pszichés problémák. Család, gyermek, ifjúság, (2), 45–53.

Kisgyörgyné Pongrácz, D., Tóth, M., Mirnics, Z., Bagdy, E., & Vargha, A. (2006). A Circumplex modell és az OCST-4 (FACES IV) David Olson strukturális családdinamikai modelljének és mérőeljárásának ismertetése. In E. Bagdy, G. Baktay, & Z. Mirnics (Szerk.), Pár- és családi kapcsolatok vizsgálata. Budapest: Bölcsész Konzorcium.

Kiss, M. (2010). Hogyan határozhatóak meg a szakellátásba kerülés okai? Család, gyermek, ifjúság, 19(3), 6–13.

Komlósi, P. (1997). A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. A család helyzete a társadalomban. In J. Gerevich (Szerk.), Közösségi mentálhigiéné (o. 13–34.). Budapest: Animula Kiadó.

Minuchin, S. (2005). Családok és családterápia. Budapest: Animula Kiadó.

Rádiné F. Hegedűs, T. (2005). Nevelőszülőiség és motivációk. Család, gyermek, ifjúság, 14(3), 43–45.

Schreiner, D. K. (1989). A Descriptive study of foster family functioning. Oregon Health & Science University.

Vajda, Z., & Kósa, E. (2005). Neveléslélektan. Budapest: Osiris Kiadó.

Bodócs Dóra,

Djuroskáné Csabai Krisztina,

Berta Judit Hajnalka

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálat

Karácsonyi hangulatban

Az év végén több megyében is lezajlottak a karácsonyi ünnepek, melynek sora idén is a szegedivel zárult, ahol mintegy ezer állami gondoskodásban élő gyermek vehette át karácsonyi ajándékát.

A családjukból kiemelt gyermekek karácsonyi ünnepségét tartották meg december elején, Kecskeméten a Hírös Agóra színháztermében. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálató Bács-Kiskun Megyei karácsonyi ünnepségén a gyermekeket műsor és ajándék várta. Az est a megye különböző területeiről érkezett, nevelőcsaládban vagy otthonban nevelkedő gyermekeknek szólt.

A híros.hu megírta, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálató gyermekei ünnepi hangulatot varázsoltak a színpadra, énekeltek és táncoltak. A fellépő gyerekeket és a szolgáltató munkatársait, Engert Jakabné alpolgármester köszöntötte. Mint elmondta fontos, hogy az öröm ne csak a karácsonyi ajándékozásban, hanem a gyermekek lelkeiben is megjelenjen. Kecskemét figyelemmel kíséri azon szervezetek munkáját, akik a gyerekek esélyegyenlőségéért dolgoznak.

A megjelenteknek Pál Hortenzia, a Szent Ágota megyei területi igazgatója és Kothencz János a gyermekvédelmi szolgáltató főigazgatója kívánt jó szórakozást és áldott karácsonyi készülődést. Végül átadták az Önzetlenül a gyermekekért díjakat azoknak a munkatársainak, akik elhivatottan és önzetlenül végzik munkájukat a mindennapokban.

November végén, Tatabányán is megrendezték a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálató karácsonyi gáláját, ahol fellépett a Talentum Iskola Kiskórusa, mellette természetesen a családjukat nélkülöző gyerekek is készültek műsorral.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálatója és az ÁGOTA® Alapítvány országos ünnepségén Szegeden idén is több, mint ezer gyermeknek hozott ajándékot a Jézuska. Az ország minden részéről érkezett gyerekek kívánságait a szolgáltató anyukái teljesítették, amelynek munkatársai, önkéntesei napokig csomagolták a meglepetéseket. Ezúttal a helyszín új volt, a Szent Gellért Fórum rendezvényközpontban ünnepeltek. Ezt ki is emelte köszöntőjében Kiss-Rigó László. – Ez az első alkalom, hogy valóban itthon érezhetjük magunkat. A karácsony egy születésnap, ajándékot kaptunk Istentől, egy testvért. Ilyenkor hálánkat azzal fejezzük ki, hogy egymást is megajándékozunk. Az ajándék a szeretetet jelképezi, ám mint tudjuk, nagyobb öröm adni, mint kapni. Itt nem az érték számít, hanem a szándék, a szeretet. Ha ezt megtesszük, még boldogabb karácsonyunk lesz – hangsúlyozta a püspök.

Hagyományosan most is köszöntötték azokat a munkatársait – önkénteseket, nevelőszülőket –, akik kiváló munkát végeztek az idén. Kothencz János, a szolgáltató főigazgatója hangsúlyozta, ezt a feladatot nem lehet hit nélkül végezni. Szent Ágostont idézte: „A hit azt jelenti, hogy az ember elhiszi, amit még nem lát”. Az ünnepségen fellépett a szolgáltató munkatársai által álló kórus, valamint a karácsony sokszínűségét bemutató gyerekek táncprodukciót adtak elő. Színpadra állt a fajszi Benedek Viktória is, aki a nevelőszülőiséget népszerűsítő Befogadlak című dalban hazai sztárokkal együtt énekel.

Hajó Edina

SZAVALÓVERSENY A HIT JEGYÉBEN

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója másodszor szervezte meg adventi szavalóversenyét a katolikus egyházi fenntartású gyermekvédelmi intézmények számára.

Advent második vasárnapján a 14–21 év közötti, lakásotthonokban és nevelőszülőknél élő gyermekeket várták, elsősorban azokat, akiket megérintett a hit. Csongrád, Bács-Kiskun, Békés és Komárom-Esztergom megye mellett érkeztek a Nyírségből is gyermekek, összesen 35-en álltak színpadra.

A szavalóverseny közös imával kezdődött, majd Polyák Balázs, a Kalocsa-Kecskeméti Egyházmegye papnövendéke idézett az evangéliumból és gyűjtötte meg az adventi koszorún a második gyertyát. Daám Tibor, a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató pasztorálpedagógiai vezetője elmondta, az a céljuk, hogy az

adventi időszakban legyen egy olyan esemény, amikor az egyház által kétezer éve gyakorolt várakozást élik meg. – *Fontos tudatosítani azt, hogy a keresztények számára ez az időszak nemcsak a kis Jézus megszületését, hanem üdvösségünk elérését is jelenti. Azok a gyerekek, akiket már megérintett a hit, kortársaikkal találkozhatnak itt, és velük együtt élhetik ezt át* – részletezte. Tavaly bibliai idézetekkel is készültek a fiatalok, idén inkább a verseket részesítették előnyben, Erdélyi József, József Attila és Ady Endre költeményekkel érkeztek.

A háromtagú zsűri a bátorság mellett a megélt hit átadását értékelte, ezért nem várták el, hogy kívülről tudják a választott művet a gyerekek. – *A lényeg, hogy a saját maguk által választott verset, prózát átéljék és át tudják adni* – fogalmazott a verseny főszervezője.

Hajó Edina

Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató